

Inhoudsopgawe

Hoofstuk 1: Klankleer.....	5
Begripstoets (bl. 1–4).....	5
Spraakklanke in Afrikaans (bl. 4)	5
Vokale en lettergreepverdeling (bl. 4)	5
Diftonge (bl. 6).....	6
Konsonante (bl. 6).....	6
Klankverskynsels (bl. 7–8)	7
Ontronding en oorronding (bl. 7–8).....	7
Assimilasie (bl. 7)	7
Beklemtoning (bl. 8)	7
Lettergrepe (bl. 9–10)	7
Hoofletters (bl. 11–12).....	8
Leestekens (bl. 12–13)	9
Hersiening (bl. 14–15)	9
Hoofstuk 2: Woordvorming.....	10
Begripstoets (bl. 16–19).....	10
Kern en bepaler (bl. 19–20)	11
Simpleks en kompleks	11
Samestellings (bl. 21).....	12
Afleidings (bl. 23).....	12
Voorvoegsels (bl. 23–24).....	12
Agtervoegsels (bl. 24–25).....	12
Samestellende afleidings (bl. 25–26).....	13
Afkortings (bl. 26–28)	13
Akronieme (bl. 28–29).....	14
Skryftekens (bl. 29–30).....	14
Spelling en spelpatrone	14
Woorde wat eindig op -d en -t (bl. 30–31)	14
Woerde wat eindig op of begin met v of f (bl. 31)	15
Woerde met ei, ui en y (bl. 31–32).....	15
Los- en vasskryf van woorde (bl. 32).....	15
Hersiening (bl. 33–35)	15
Hoofstuk 3: Selfstandige naamwoorde en voornaamwoorde.....	17
Begripstoets (bl. 36–39).....	17
Selfstandige naamwoorde (bl. 39–40)	17
Meervoudsvorme (bl. 41–43).....	18

**Best Books Eksamenhulp Grade 11 First Additional Language
Afrikaans Made Easy for English Learners**

Verkleiningsvorme (bl. 44–46).....	19
Geslagswoorde (bl. 46–49)	20
Versamelname (bl. 49).....	21
Voornaamwoorde.....	21
Persoonlike voornaamwoorde (bl. 51)	21
Onbepaalde voornaamwoorde (bl. 52).....	22
Betreklike voornaamwoorde (bl. 52–53)	22
Wederkerende voornaamwoorde (bl. 54).....	22
Aanwysende voornaamwoorde (bl. 55)	22
Hersiening (bl. 55–57)	22
Hoofstuk 4: Byvoeglike naamwoorde.....	24
Begripstoets (bl. 58–60).....	24
Byvoeglike naamwoorde (bl. 61–64).....	25
Trappe van vergelyking (bl. 64–68).....	25
Intensiewe vorme (bl. 68–69)	26
Vergelykings (bl. 70)	27
Hersiening (bl. 71–73)	27
Hoofstuk 5: Werkwoorde en bywoorde	29
Begripstoets (bl. 74–77).....	29
Werkwoorde (bl. 77–79)	29
Hoofwerkwoorde (bl. 79–80).....	30
Hulpwerkwoorde van tyd, modaliteit en vorm (bl. 80–81).....	30
Skeibare en onskeibare werkwoorde (bl. 81–83).....	30
Skeibare werkwoorde.....	30
Onskeibare werkwoorde	31
Deelwoorde (bl. 83–86)	31
Teenwoordige/ onvoltooide deelwoorde.....	31
Verlede/voltooide deelwoorde	31
Koppelwerkwoorde (bl. 87)	31
Sinne met werkwoorde “is” of “het” (bl. 87-88)	32
Sinne met werkwoorde “ken” of “weet” (bl. 87-88).....	32
Tye van die werkwoord (bl. 89).....	32
Bywoorde van tyd, wyse en modaliteit en plek (bl. 90–91).....	32
Hersiening (bl. 91–93)	33
Hoofstuk 6: Ander woordsoorte – telwoorde, voegwoorde, voorsetsels en lidwoorde	34
Begripstoets (bl. 94–97).....	34
Lidwoorde (bl. 97–98)	35

Telwoorde (bl. 98–101)	35
Tyd	36
Weer- en ander simbole	36
Tussenwerpsels (bl. 102–104).....	36
Voegwoorde (bl. 104–107)	36
Voorsetsels (bl. 107–109)	37
Hersiening (bl. 109–12)	37
Hoofstuk 7: Sinsleer.....	39
Begripstoets (bl. 113–115).....	39
Woordorde in sinne (bl. 115–118)	39
Onderwerp, gesegde en voorwerp in sinne (bl. 118–119)	40
Byvoeglike en bywoordelike bepalings (bl. 119–120)	40
Byvoeglike en bywoordelike bysinne (bl. 120–121)	41
Infinitiewe vorm (bl. 122–123).....	41
Sinsoorte	41
Enkelvoudige sinne (bl. 124)	41
Saamgestelde sinne (bl. 124–125)	41
Veelvoudige sinne (bl. 125–126)	42
Soorte sinne (bl. 127–128).....	42
Tye (bl. 128–130).....	42
Ontkenning (bl. 130–132).....	43
Direkte ten indirekte rede (bl. 132–134).....	43
Lydende en bedrywende vorm (bl. 134–136)	43
Hersiening (bl. 136–138)	44
Hoofstuk 8: Betekenisleer.....	45
Begripstoets (bl. 139–141).....	45
Letterlike en figuurlike betekenis (bl. 142–143).....	45
Idiomatiese uitdrukkings (bl. 143–145)	46
Spreekwoorde (bl. 145–147).....	46
Antonieme en sinonieme (bl. 147–150).....	47
Homofone en homonieme (bl. 150–151)	49
Poliseme (bl. 152–153).....	49
Paronieme (bl. 153–154).....	50
Verwarrende woorde (bl. 154)	50
Een woorde vir 'n omskrywing (bl. 155–156).....	51
Leenwoorde (bl. 156–157).....	52
Nuutskeppings (bl. 157–158).....	52

Sleng en informele taal (bl. 159–160).....	52
Hersiening (bl. 161-163).....	53
JUNIE-EKSAMEN MEMORANDUM (bl. 164–175).....	55
AFDELING A: LEESBEGRIP	55
VRAAG 1: ARTIKEL	55
AFDELING B	56
VRAAG 2: OPSOMMING	56
AFDELING C: TAALBEGRIP	58
VRAAG 3: ARTIKEL	58
VRAAG 4: SPOTPRENT	59
VRAAG 5: ARTIKEL EN SPOTPRENT	59
VRAESTEL 2: NOVEMBER-EKSAMEN MEMORANDUM (bl. 176–186)	60
AFDELING A: LEESBEGRIP	60
VRAAG 1: ARTIKEL	60
AFDELING B	61
VRAAG 2: OPSOMMING	61
AFDELING C: TAALBEGRIP	63
VRAAG 3: ADVERTENSIE.....	64
VRAAG 4: SPOTPRENT	64
VRAAG 6: VOORBLAD	65

Hoofstuk 1: Klankleer

Begripstoets (bl. 1–4)

1. a) Figuurlik ✓ (1)
b) Tarzan is buierig, seker omdat Jurie nie wil swem soos Tarzan wil hê hy moet nie. ✓ (1)
2. ander klere aantrek (kleedkamer – *changing room*) ✓ (1)
3. Tarzan was 'n groot sterk man met spiere. Die onderwyser is gespierd. ✓ (1)
4. Tarzan wil hê Jurie moet ordentlike swemtegnieke gebruik, wat hy nie wil doen nie. Die meneer probeer hom oorred oor die voordeel waarom dit in sy belang sal wees om dit wel so te doen. ✓ (2)
5. Onwaar, "jou tegniek is verkeerd". ✓ (1)
6. Jurie maak te veel geraas EN hy mors sy energie deur in die water rond te plas. ✓ (2)
7. Iemand is moedeloos wanneer hulle raadop is; hulle weet nie meer wat om te doen nie. ✓ (1)
8. Nee, Jurie voel dat as hy plek kry terwyl hy op sy manier swem, hoekom moet hy dit presies reg doen soos Tarzan van hom verwag. ✓ (2)
9. Jurie moet sy swemtegniek verander omdat hy dan instaat sal wees om te kan wen. ✓ (1)
10. Jurie is in graad 12, hy voel nie dis die moeite werd om sy tegniek te verander as daar maar 'n paar maande van die seisoen oor is nie. ✓ (1)
11. Nee ✓, die meneer probeer hom help om sy swemtegniek te verbeter sodat hy kan wen. ✓ (2)
Ja ✓, Jurie het klaar aan die meneer verduidelik hoekom hy nie sy swemtegniek wil verander nie, die meneer moet hom nou los. ✓ (2)
12. "Maak soos jy wil" ✓ (1)
13. Jou vaardighede beteken baie vir die span. ✓ (1)
14. Macbeth ✓ (1)
15. Leerder se eie respons met gepaste motivering. ✓ (1)
16. a) spat ✓ (1)
b) hartseer ✓ (1)
c) depressief ✓ (1)
[3]
17. Lyfstraf is teen die wet. ✓ (1)
18. a) Leerder se eie moontlike redes: 'n klap teen die kop is vinniger verby as 'n straf. ✓ Die straf leer hom nie regtig 'n les nie, hy voel dit is 'n mors van tyd. ✓ (2)
b) Leerder se eie respons met gepaste motivering. ✓✓ (2)
[4]
19. Ja ✓, lyfstraf word in liefde gedoen om jou te straf terwyl aanranding bedoel om iemand fisies seer te maak ✓.

OF

Nee ✓, beide lyfstraf en aanranding maak die liggaam seer, maak nie saak wat die bybedoeling was nie ✓. (2)

[TOTAAL: 30]

Spraakklanke in Afrikaans (bl. 4)

Vokale en lettergreetverdeling (bl. 4)

- 1.

a)	L	f)	L
b)	L	g)	K
c)	K	h)	L
d)	L	i)	L
e)	K	j)	L

2.

a	oe	i	oo	ie	eu
ie	u	e	eu	a	i
uu	ie	oe	e	eu	o
eu	i	ee	oe	u	a
o	eu	aa	i	ee	ie
oe	eu	u	oo	ie	a

Diftonge (bl. 6)

1. Leerder(s) se eie woorde – raadpleeg 'n voordeboek vir korrekte spelling van die leerder(s) se woorde.

a)	y	→	bly, vryheid, gly, kry, bye
b)	ou	→	vrou, klou, sou, kous, fout
c)	aai	→	fraai, kraai, laai, waai, raai
d)	ooi	→	rooi, kooi, soobrand, dooie, gooie
e)	ui	→	bui, verskuil, lui, buis, vuis
f)	oei	→	bloei, koei, groei, loei, broei
g)	ei	→	eiland, klein, heining, neiging, peiling
h)	eeu	→	leeu, spreeu, skreeu, seeleeu, sneeu, eeu
i)	oi	→	Khoi, toi-toi

Konsonante (bl. 6)

1.

a)	20
b)	b, f, m, n, p, v, w.

2.

a)	Jurie <u>kan</u> sien Tarzan is <u>dikbek</u> .
b)	Hoekom <u>lyk</u> die <u>man</u> so <u>moedeloos</u> ?
c)	Jy <u>kry</u> 'n <u>swemspan</u> soos Tarzan en dan <u>word</u> dit jou <u>lewe</u> .

3. **Gekombineerde oefening**

a)	KKVKKVKVK
b)	DVKK
c)	KVKKVKKKVK
d)	KVKVKVK
e)	KDKVK
f)	DKKKVK
g)	KVKKVKKKDK
h)	VKKVKVKVK

Klankverskynsels (bl. 7–8)

Ontronding en oorronding (bl. 7–8)

1. Gekombineerde oefening

a) deur	d) jare; instink
b) vryf	e) skuif; verby
c) eintlik	f) meer
- 2.
a) spierman → spuurman; sye → suie; kleedkamer → kleudkamer
b) soos → sôs; my → mui
c) klein → kluin

Assimilasie (bl. 7)

1.

a) is nie	f) van die
b) vir my	g) daardie
c) dit nie	h) brandewyn
d) al die	i) verkeerde
e) hierdie	

Beklemtoning (bl. 8)

1.

a) hande	f) tegniek
b) agterbly	g) instink
c) kindertjies	h) kleedkamer
d) moedeloos	i) onderwysers
e) maande	j) onsinnige

2. Leerder lees die beklemtoonde lettergrepe in die stuk *Bambaduze*.

Lettergrepe (bl. 9–10)

1.

	WOORD	LETTERGREPE	AANTAL LETTERGREPE
a)	dikbek	dik-bek	2
b)	kleedkamer	kleed-ka-mer	3
c)	ouens	ou ens	2
d)	agterbly	ag-ter-bly	3
e)	kindertjies	kin-der-tjies	3
f)	energie	e- ner-gie	3
g)	stiller	stil-ler	2
h)	moedeloos	moe-de-loos	3
i)	verkeerde	ver-keer-de	3
j)	agtergrond	ag-ter-grond	3
k)	medaljes	me-dal-jes	3
l)	skynheilig	skyn-hei-lig	3
m)	juffrou	juf-frou	2
n)	tekkies	tek-kies	2
o)	onsinnige	on-sin-ni-ge	4

p)	onderwyser	on-der-wy-ser	4
----	------------	---------------	---

2.

	WOORD	LETTERGREPE
a)	potensieel	po-ten-si-eel
b)	proteïne	pro-te-ie-ne
c)	oë	o-ë
d)	strategieë	stra-te-gi-ë
e)	reünie	re-u-nie
f)	voëls	vo-ëls

3.

	WOORD	AFRIKAANSE LETTERGREPE	ENGELSE LETTERGREPE
a)	almal/everyone	al-mal	eve-ry-one
b)	verstaan/understand	ver-staan	un-der-stand
c)	verskoning/apologise	ver-sko-ning	a-po-lo-gise
d)	skootrekenaar/laptop	skoot-re-ke-naar	lap-top
e)	finansiële/financial	fi-nan-si-ë-le	fi-nan-ci-al

4.

	WOORD	KLANKGREPE
a)	kindertjies	kin-der-kies
b)	middel	mi-del
c)	interessante	in-tre-san-te
d)	onmiddellik	on-mi-de-lik
e)	onsinnig	on-si-nig

Hoofletters (bl. 11–12)

1.

- a) Jurie draai terug tot in Bakerstraat, ry om die blok tot weer in Oxford.
- b) Hy gaan sit op sy stoel en maak Outlook oop.
- c) Hy soek Itunes op sy foon en druk die speelknoppie. Emeli Sandé sing “I’ll be your clown”.
- d) Hy kyk na die T-hemde en tekkies wat hulle handelsname trots verkondig: Diesel, Nike, Cats.
- e) Hy lees die straatname uit ’n vorige leeftyd: Melrose, Oxford, Tottenham, Cat.
- f) Op die agtersitplek lê ’n Garden & Home, maar nêrens is daar ’n paar skoene of ’n leë Liqui-Fruit-boksie of ’n Checkers-sak of iets wat sê die Honda behoort aan iemand spesifiek nie.
- g) Al is dit nou eers April, is dit reeds koud.
- h) ’n Ou rooi Opeltjie is maklik om te parkeer.
- i) Daar is ’n A en B by die interkom. Druk Am dan maak ek vir jou oop, Jurie.

Leestekens (bl. 12–13)

- “Jurie gaan reeds na ’n maatskaplike werker,” sê sy pa. “Dis waarskynlik nie nodig vir ’n terapeut nie.”
- Hy beskryf hul huis soos volg: die huis is ’n eensame plek, al is die tuin mooi en die meubels duur. Dalk is dit omdat dit net ’n huis met ’n pappie is, sonder ’n mammie of hondjie of katjie. Sy ma het vir ses maande padgegee Engeland toe na sy ouer broer verongeluk het. Hy neem haar kwalik dat sy hulle twee so alleen agter gelaat het.

Hersiening (bl. 14–15)

- Onwaar ✓ (1)
 - Waar ✓ (1)
 - Waar ✓ (1)
 - Waar ✓ (1)
 - Onwaar ✓ (1)
 - Waar ✓ (1)
 - Waar ✓ (1)
[7]
- twintig voor ses ✓; halfsewe ✓ (2)
- Amsterdam ✓, Bangkok ✓, Berlyn ✓, Dublin ✓, Londen ✓, Perth ✓, Rome ✓, Wene ✓. (8)
- 19 Februarie ✓ (1)
- VKKKVKKKVK ✓ (1)
 - VKKKVKKKVK ✓ (1)
 - KVKKKKVK ✓ (1)
 - KKVKKVKKDK ✓ (1)
[4]

6.

	WOORD	LETTERGREPE	AANTAL LETTERGREPE
a)	reisigersgids	rei / si / gers / gids ✓	4 ✓
b)	buiteland	bui / te / land ✓	3 ✓
c)	Vredendal	Vre / den / dal ✓	3 ✓
d)	Pietermaritzburg	Pie / ter / ma / ritz / burg ✓	5 ✓
e)	Phalaborwa	Pha / la / bor / wa ✓	4 ✓
f)	Vereeniging	Ver / ee / nig / ing ✓	4 ✓
g)	Johannesburg	Jo / han / nes / burg ✓	4 ✓

(7)

7.

- wolk ✓ (1)
- sonskyn ✓ (1)
- reënboog ✓ (1)
- weerlig ✓ (1)
- bewolk ✓ (1)
- provinsies ✓ (1)
- twintig ✓ (1)
- hittegolf ✓ (1)

[TOTAAL: 37 PUNTE]

Hoofstuk 2: Woordvorming

Begripstoets (bl. 16–19)

1. Iemand wat mal is oor drama. ✓ (1)
2. “verpletter” ✓ (1)
3. ’n Kultuurbegroting is hoeveelheid geld wat die kultuurdepartement in ’n jaar gaan uitgee of ontvang. ✓ (1)
4. *Romeo en Juliet* ✓ (1)
5. Hulle beplan om vir Marko Marais te kry om die hoofrol te speel. ✓ Omdat Marko gewild is, sal mense dan meer kaartjies koop en so sal hulle geld maak. ✓ (2)
6. Die kaartjies verkoop vinnig. ✓ (1)
7. Marko is die skool te sportheld en hartebreker en Yvette is ’n dramageek. ✓ Hulle beweeg in twee verskillende “wêrelde”. ✓ (2)
8. ENIGE TWEE (2): Marko is ’n sportheld, ’n hartebreker, hy is ’n spiertier-jock met ’n mooi glimlag. ✓✓ (2)
9. ’n Spiertier is iemand sterk gebou is. ✓ (1)
10. William Shakespeare ✓ (1)
11. Kaalvoet met jeans en ’n T-hemp aan. ✓ (1)
12. Marko is besig om PlayStation te speel. ✓ (1)
13. T20 verwys na krieket waar elke span twintig boulbeurte kry. ✓ (1)
14. Tinder is vol creeps en stalkers. ✓ (1)
15. Televisie ✓ (1)
16. Dat jy nie van die profiel hou nie. ✓ (1)
17.
 - a) toepassing ✓ (1)
 - b) afrigter ✓ (1)
 - c) aftervolger ✓ (1)[3]
18. Sy vind Marko se afrigter op Tinder. ✓ (1)
19. Wicket ✓ (1)
20. Figuurlik ✓, ’n berg val nie letterlik op hom nie. Dit beteken dat dit baie moeilik vir hom is om te aanvaar wat nou net gebeur het. ✓ (2)
21. Sy ma het die groen hartjie gedruk op die afrigter se profiel. ✓ (1)
22. Sy ma bedoel dat hy aantreklik is en ’n fees is om na te kyk. ✓ (1)
23. Dalk het Marko iets verkeerd gedoen by die skool. ✓ (1)
24. ’n Leerder met matriek vrystelling kwalifiseer om universiteit toe te gaan. ✓ (1)
25. Marko sal sy beurs by die universiteit verloor. ✓ (1)
26. ENIGE TWEE (2): Marko speel tien teen een krieket. Hy speel die T20-Wêreldbekerkrieketwedstryd playstation speletjie. Die agterblad praat ook van die krieketklubhuis. ✓✓ (2)
27. Leerder se eie respons en gepaste motivering. ✓ (1)

[TOTAAL: 35 PUNTE]

Kern en bepaler (bl. 19–20)

1.

	KERN	BEPALER
a)	geeks	drama
b)	begroting	kultuur
c)	huis	krieketklub
d)	held	sport
e)	koek	soet
f)	tier	spier
g)	bank	rus
h)	voet	kaal
i)	moordenaar	massa
j)	kontrole	speletjie

2. Leerder(s) se eie nuwe woorde – maak seker van korrekte spelling.

a) skoolskoene	f) banksake
b) opvoeringstyd	g) fotopapier
c) verhaaltoespraak	h) koplig
d) selfoonsakkie	i) kniestut
e) handgebaar	

Simpleks en kompleks

1.

- a) Kompleks (skool + hoof)
- b) Simpleks
- c) Kompleks (kultuur + be + groot + ing)
- d) Simpleks
- e) Kompleks (kaart +tjies)
- f) Kompleks (geluk(k) + iger)
- g) Simpleks
- h) Kompleks (lewe + n + dig)
- i) Simpleks
- j) Kompleks (be + indruk)
- k) Simpleks
- l) Kompleks (erns + tig)
- m) Simpleks

2. Leerder(s) se eie komplekse – maak seker van korrekte spelling.

- a) skole, skoolgeld
- b) glimlagte, glimlaggend
- c) middagete, middae
- d) selfone, selfoonapparaat, selfoonkabel
- e) bankier, banktye
- f) fronsend, gefrons, fronsie
- g) oë, oogappel, ooglens
- h) fotolens, foto's, fotografie

Samestellings (bl. 21)

1.

a)	opgrader	f)	kinderverhaal
b)	hartebreker	g)	tandemuis
c)	hondehok	h)	skootrekenaar
d)	gebruikersvriendelik	i)	voordeur
e)	verjaarsdag	j)	skoonheidsproduk

2.

a)	geek(s)	f)	kussing
b)	begroot	g)	kontrole
c)	breek	h)	vrystel
d)	bank	i)	skraap
e)	foon		

3.

3.1	seunskool	3.5	kindergoed
3.2	lewensredder	3.6	manshemp
3.3	beddegoed	3.7	rugsak
3.4	ribbebeen	3.8	skoenveter

Afleidings (bl. 23)

1. Leerder(s) se eie afleidings. Maak seker van korrekte spelling.

- a) gespeel, speling, bespeel
- b) eetbaar, geëet, eter
- c) Pretorianer
- d) programmeerde, programme, geprogrammeer
- e) vriendin, bevriend, vriendelik
- f) luiaard, luimig, luiier
- g) verloorder, verlore, verlorenheid
- h) hangende, verhang, behang, hanger

Voorvoegsels (bl. 23–24)

1. Leerder(s) se eie woorde met voorvoegsels. Maak seker van korrekte spelling.

- a) afbaken, afbrand, afdreig, afdwing, aftree, afgrond, afknou
- b) verafrikaans, verag, veras, verbind, verbleik, verbonde
- c) oertaal, oeroud, oerteks, oertyd, oerwoud
- d) morsaf, morsdood, morsjors, morsjurkie
- e) herdruk, herdenk, hereksamen, herenig

Agtervoegsels (bl. 24–25)

1. Leerder(s) se eie woorde met agtervoegsels. Maak seker van korrekte spelling.

- a) eensaam, grusaam, tydsaan, buigsaam
- b) bestuurder, programmeerde, verloorder
- c) eiendom, mensdom, ouderdom
- d) produsent, agent
- e) wreedheid, waarheid, besigheid

2. Gekombineerde oefening

a) <u>opgradering</u>	f) <u>kruisie</u>
b) <u>kaartjies</u>	g) <u>lewendig</u>
c) <u>verkoop</u>	h) <u>vasgenael</u>
d) <u>gelukkiger</u>	i) <u>gekies</u>
e) <u>fronsend</u>	j) <u>speletjie</u>

Samestellende afleidings (bl. 25–26)

1.

a) Samestelling	f) Afleiding
b) Samestellende afleiding	g) Simpleks
c) Samestelling	h) Samestelling
d) Simpleks	i) Afleiding
e) Afleiding	j) Samestelling

2.

a) krieket (basis) + klub (basis) + huis (basis)	f) speel (basis) + etjie (agtervoegsel) + kontrole (basis)
b) frons (basis) + end (agtervoegsel)	g) strooi (basis) + kussing (basis) + s (agtervoegsel)
c) kruis (basis) + ie (agtervoegsel)	h) lief (basis) + de (agtervoegsel)
d) lief (basis) + de (agtervoegsel)	i) matriek (basis) + vrystel (basis) + ing (agtervoegsel)
e) strooi (basis) + kussing (basis) + s (agtervoegsel)	j) krieket (basis) + klub (basis) + huis (basis)
f) speel (basis) + etjie (agtervoegsel) + kontrole (basis)	k) frons (basis) + end (agtervoegsel)
g) matriek (basis) + vrystel (basis) + ing (agtervoegsel)	l) kruis (basis) + ie (agtervoegsel)

3.

a) maatskaplikewerker	f) beroepskeuses
b) toegepastewiskunde	g) matriekvraestelle
c) cerebraalverlamde	h) dwelmverslaafde
d) laatslaper	i) laatslaper
e) dwelmverslaafde	j) toegepastewiskunde
f) beroepskeuses	k) maatskaplikewerker
g) matriekvraestelle	l) cerebraalverlamde

Afkortings (bl. 26–28)

1.

AFKORTING	WOORD/FRASE	AFKORTING	WOORD/FRASE
1.1 b.b.a.	betaling by aflewering	1.11 °C	grade Celsius
1.2 Ma.	Maandag	1.12 gr.	graad
1.3 b.o.	blaai om	1.13 Afr.	Afrikaans
1.4 mev.	mevrou	1.14 a.d.	aan die
1.5 dok.	dokument	1.15 nas.	nasionaal
1.6 def.	definisie	1.16 juf.	juffrou
1.7 Jun.	Junie	1.17 mm	millimeter
1.8 p.p.	per persoon	1.18 m.b.v.	met behulp van
1.9 ens.	ensovoorts	1.19 afk.	afkorting
1.10 j.	jaar	1.20 o.m.	onder meer

2.

KOLOM A	KOLOM B	KOLOM A	KOLOM B
2.1 mg	E milligram	2.9 Z.	J Zoeloe
2.2 min.	D minuut	2.10 s.g.m.	K so gou moontlik
2.3 R	A rand	2.11 s.nw.	M selfstandige naamwoord
2.4 no.	B nommer	2.12 nm.	N namiddag
2.5 NW	G Noordwes	2.13 SR	I studenteraad
2.6 p.w.	H per week	2.14 vb.	O voorbeeld
2.7 rap.	F rapport	2.15 o.g.v.	P op grond van
2.8 c	C cent	2.16 www	L wêreldwye web

3.

a) Saterdag	e) Suid-Afrika
b) byvoeglike naamwoord	f) mejuffrou
c) sentimeter	g) voorsetsel/versus
d) hospitaal	h) oudpresident

Akronieme (bl. 28–29)

1.

a) GPS	e) SAUK
b) MIV	f) ISBN
c) ATKV	g) SAL
d) SEB	

2.

a) HAT	e) Interpol/INTERPOL
b) ID	f) Unisa/NASA
c) SAID	g) WAT
d) M-Net	

3.

a) RSA	d) VK
b) VSA	e) Nasa/NASA
c) MIV/VIGS	

Skryftekens (bl. 29–30)

1.

a) Hoërskool	d) lê, leë
b) só	e) sê, dié
c) kuns-en-kultuurbegroting	f) reëls, môre

Spelling en spelpatrone

Woorde wat eindig op -d en -t (bl. 30–31)

1.

- a) Die kat loop aan die linkerkant van die pad.
- b) Ons woon in die land Suid-Afrika.
- c) Die hond beland in die water omdat hy te vinnig gehardloop het.
- d) Die kliënte wil by die eienaar uitvind hoeveel die produk kos.

2.

a) koud/ kou&t;	g) geld/ gelt
b) biet /bied	h) meet/ meed
c) soet/ seed	i) bro&t /brood
d) kaalvoet/ kaalvoed	j) hardloop/ hartloop
e) antwoord/ antwoort	k) ontleet /ontleed
f) hand/ hant	

Woorde wat eindig op of begin met v of f (bl. 31)

1. Leerder(s) se eie kort sinne om die verskil in betekenis uit te lig. Maak seker van korrekte spelling.

- a) Die goeie fee het vir Aspoestertjie gehelp.
Daar loop baie vee op die plaas rond.
- b) Daar is vier kwartale in 'n jaar.
Morné stap fier en regop op die verhoog.
- c) Ek hou daarvan om met my fiets in die parkie te ry.
Die model is viets uitgevat in haar aandrok.
- d) Die son brand fel vandag.
Dit is belangrik om sonskerm op jou vel te smeer.
- e) As kind het ons 'n fort gebou met ons komberse en kussings.
Die rower is vort met al die geld.

Woorde met ei, ui en y (bl. 31–32)

1.

a) moerbuie	d) steil
b) reier, vlei	e) onderwyser, Mei
c) ry, perderyer	f) myne, syne

Los- en vasskryf van woorde (bl. 32)

Dramageeks Yvette en Tyler is verpletter toe die **skoolhoof** aankondig dat die skool se hele **kultuurbegroting** gebruik word vir die opgradering van die **krieketklubhuis**. Desperaat om hulle opvoering van *Romeo and Juliet* te red, **oortuig** hulle die skool se **sportheld** en **hartebreker**, Marko Marais, om die rol te vertolk. Hulle plan werk en kaartjies verkoop soos **soetkoek**.

Hersiening (bl. 33–35)

1. Leerder se eie respons. ✓ (1)
2. Leerder se eie respons. ✓ (1)
3. Die tandemuis kom kuier vir Afrikaanse kinders ✓ en die tandefietjie kom kuier vir Engelse kinders ✓. (2)
4. 'n Persoon wat mors en vuil maak word 'n morsjors genoem. ✓ (1)
5. Jy wissel tande wanneer jou babatande loskom en uitval. ✓ (1)
6. Sy het twee tandjies in 'n skoen gesit. ✓
Sy het 'n tipe grot gemaak met haar strapstoeltjie. ✓
Sy het 'n stukkie kaas langs die opening geplaas. ✓ (3)
7. 'n Goue sakkie met 'n R50-noot. ✓
Drie stukkies sjokolade munte. ✓
'n Vloer vol stukkies kaas. ✓ (3)
8. Die tandemuis het goue glinsterstof op die geld geplak. ✓ (1)
9. As sy weet wat in die kissie is, sal die tandemuis nie weer vir haar geld bring nie. ✓ (1)

10. Haar ma is uitgevang dat sy eintlik die tandemuis is. ✓ Die storie het gemaak dat haar kind steeds in die tandemuis kon glo. ✓ (2)

11. Leerder se eie respons, byvoorbeeld:

Ja ✓, kinders hou van stories en dit verduidelik die proses van tande wissel ✓.

OF

Nee ✓, want ouers vertel vir die kinders 'n leuen ✓. (2)

12. Ja ✓, dit is tipies iets wat 'n ma sou doen om haar kind in die tandemuis te laat glo ✓. (2)

13.

a)	tandemuis ✓	(1)
b)	tandebosel ✓	(1)
c)	dansskoen ✓	(1)
d)	babatand ✓	(1)
e)	baksteenmuur ✓	(1)
- [5]

14.

a)	Afrikaanse ✓	agtervoegsel ✓	(2)
b)	<u>gewissel</u> ✓	voorvoegsel ✓	(2)
c)	stukkie ✓	agtervoegsel ✓	(2)
d)	<u>opening</u> ✓	agtervoegsel ✓	(2)
e)	<u>besoek</u> ✓	voorvoegsel ✓	(2)
f)	<u>omkrap</u> ✓	voorvoegsel ✓	(2)
g)	<u>verskillende</u> ✓	agtervoegsel ✓	(2)
- [14]

15.

a)	Engels ✓	(1)
b)	Rand ✓	(1)
c)	onder andere ✓	(1)
d)	bladsy ✓	(1)
e)	asseblief ✓	(1)
- [5]

16.

a)	Persoonlike identiteitsdokument ✓	(1)
b)	asimmetriese digitale subskripsie lyn ✓	(1)
c)	Internasionale Misdaad-polisieorganisasie ✓	(1)
d)	outomatiese tellermasjien ✓	(1)
- [4]

17.

a)	kleins ✓; tandemuis ✓	(2)
b)	besef ✓; Afrikaanse ✓; geld ✓	(3)

[5]

[TOTAAL: 53 PUNTE]

Hoofstuk 3: Selfstandige naamwoorde en voornaamwoorde

Begripstoets (bl. 36–39)

1. 'n Skivvy is iemand wat altyd die vuil, onaangename take moet doen. ✓ (1)
2. Ja, want sodra 'n tak deurgesny is, val dit netso grond toe. Daar is geen waarskuwing vir enigiemand wat onderstaan nie. ✓ (1)
3. 'n By het hom gesteek. ✓ (1)
4. "gezoei" ✓ (1)
5. Onwaar, André dink dit is net hout en blare. ✓ (1)
6. Jy praat nie die waarheid nie. ✓ (1)
7. André is hoog in die boom en Maison is op die grond. Die saag maak ook 'n groot lawaai. (1)
8. Die saag werk met olie en petrol. ✓ (1)
9. Die bye het hom wéér raakgesteek. (1)
10. Seermakend ✓ (1)
11. Mening ✓, die bye se lyfies is nie regtig goud nie en dit lyk net so vir verskillende mense ✓. (2)
12. Hy gaan sit in die bakkie ✓ en draai die vensters (ruite) styf toe ✓. (2)
13. Maison begin te sweet. ✓ (1)
14.
 - a) 'n Blikkie Doom ✓ (1)
 - b) André wil die bye met die Doom spuit. ✓ (1)[2]
15. Maison het homself met die Doom in die gesig gespuit. ✓✓ (2)
16. Die bye pla nie vir André nie omdat hy met die saag werk, die lug rondom hom ruik soos petrol en olie. ✓ (1)
17. sarkasties ✓ (1)
18. Twee meter ✓ (1)
19. Nee, nie regtig nie. ✓ Maison het eerder in die kar weggekruip vir die bye. ✓

OF

- Ja ✓, Maison het darem vir André die blikkie Doom aangegee. ✓ (2)
20. Die Willerse ✓ (1)
21. Teen sy kop en op sy neus. ✓ (1)
22. Nee ✓, want Maison het nie huis takke weggesleep nie, hy het eerder in die bakkie gesit en wegkruip ✓. (2)
23. Leerder se eie respons en gepaste motivering. ✓ (1)

[TOTAAL: 29 PUNTE]

Selfstandige naamwoorde (bl. 39–40)

- 1.

SOORTNAAM	EIENAAM	MASSANAAMWOORDE	ABSTRAKTE SELFSTANDIGE NAAMWOORD
saag	Doom	entjie	omgee
takke	André	lug	pyn
teerstrate	Maison	bye	ongeluk

2.

a)	Soortnaam	d)	Soortnaam, abstrakte selfstandige naamwoord
b)	Soortnaam	e)	Massanaamwoord
c)	Massanaamwoord	f)	Eienaam

3. Leerder(s) se eie eiename. Maak seker van korrekte spelling.

- a) Maroelaboom, Geelhoutboom
- b) Heuningby, Perdeby
- c) Sasol, Engen, BP, Caltex
- d) Maandag, Dinsdag, Woensdag, Donderdag, Vrydag, Saterdag, Sondag
- e) Kerkstraat, Ontdekkersweg, Akkerstraat

4.

H	Y	S	J	R	B	A	K	K	I	E	J
X	T	K	F	P	Y	A	A	B	S	H	R
Y	R	H	D	U	E	T	C	U	Z	P	T
Y	M	F	A	V	U	S	F	Q	N	M	H
P	A	N	E	E	L	K	I	S	S	I	E
X	S	P	V	S	T	A	M	S	S	T	C
N	J	Q	V	K	V	Y	V	B	A	A	H
T	I	P	E	T	R	O	L	K	A	N	N
F	E	A	H	O	U	T	R	U	G	D	J
L	N	K	T	L	F	K	D	X	X	E	T
X	U	W	T	A	K	K	E	N	J	I	N
R	O	O	K	W	O	L	K	M	Y	A	N

Meervoudsvorme (bl. 41–43)

1.

- a) onderdorpé
- b) buurte
- c) vriendskappe
- d) skoolvakansies
- e) skooljare
- f) vryhede
- g) gesinsverhoudings
- h) besluite
- i) mense

2.

a)	bakke	n)	lywe
b)	masjiene	o)	goggas
c)	hout	p)	besems
d)	klanke	q)	druiwe
e)	grawe	r)	duime
f)	petrolkanne	s)	tafels
g)	oggende	t)	broers
h)	rook	u)	leeus
i)	enjins	v)	beeste
j)	tande	w)	krokodille
k)	hope	x)	wolwe
l)	bye	y)	plae
m)	gate	z)	fee

3.

- a) Dubbelvokaal en eindig op -g, een vokaal val weg en -g word vervang met -e.
- b) Enkelvokaal word gevvolg deur twee konsonante en dan 'n -e in die meervoud.
- c) Enkelvokaal, verdubbel die konsonant waarop die woord eindig en dan 'n -e in die meervoud.
- d) Dubbelvokaal, een vokaal val weg en dan 'n -e in die meervoud.
- e) Gemengede vokale kry slegs 'n -e in die meervoud.
- f) Woorde wat eindig op -ig kry 'n -te in die meervoud.

4.

a)	gang	e)	blikkie
b)	rookwolk	f)	motorhuismuur
c)	dag	g)	neus
d)	stam	h)	petrolkan

Verkleiningsvorme (bl. 44–46)

1.

a)	Maisontjie	f)	vryheidjie
b)	onderdorpie	g)	gesinsverhoudinkies
c)	buurtjie	h)	besluitjie
d)	vriendskappie	i)	mensie
e)	skoolvakansietjie		

2.

DWARS	AF
1 takkie	2 klankie
3 boompie	4 muurtjie
5 sagie	6 oggendjie
8 ruitjie	7 hoofstammetjie
9 rookwolkie	11 blaartjie
10 metertjie	15 daggie
12 petrolkannetjie	16 houtjie
13 gangetjie	
14 tandjie	
16 hopie	
17 varkie	

3.

- a) Woord eindig op 'n **-m** en voeg **-pie** by.
- b) Eenlettergripige woord wat eindig op **-ang** en voeg **-etjie** by.
- c) Woorde wat eindig op **-d/-t** en voeg **-jie** by.
- d) Dubbelvokaal en woord wat op **-r** eindig en voeg **-tjie** by.
- e) Kort vokaal en woord eindig op **-m** en verdubbel eindkonsonant + **-etjie**.

Geslagswoorde (bl. 46–49)

1.

MANLIK	VROULIK
bruidegom	a) bruid
b) wewenaar	weduwee
c) onderwyser	onderwyseres
bakker	d) bakster
oupagrootjie	e) oumagrootjie
f) skilder	skilderes
koning	g) koningin
held	h) heldin
i) vriend	vriendin
neef	j) nig
k) polisieman	polisievrou
l) oom	tannie
kok	m) kokkin
n) patriarg	matriarg
prins	o) prinses
seun	p) meisie/dogter
q) pappa	mamma
bibliotekaris	r) bibliotekaresse
s) eiennaar	eienares

kelner	t) kelnerin
u) slaaf	slavin
v) swaer	skoonsuster
towenaar	w) heks

2.

MANLIK	VROULIK
varkbeer	a) varksog
b) walvisbul	walviskoei
haan	c) hen
bees	d) koei
bul	e) koei
f) meerkatmannetjie	meerkatwyfie
g) haan	hen
beer	h) sog
hings	i) merrie
j) bokram	bokooi
k) volstruismannetjie	volstruiswyfie
renosterbul	l) renosterkoei
seekoeibul	m) seekoeikoei

3.

	AFRIKAANS: MANLIK	AFRIKAANS: VROULIK	ENGLISH: MALE	ENGLISH: FEMALE
a)	akteur	aktrise	actor	actress
b)	Jood	Jodin	Jew	Jewess
c)	peetoom	peetma	godfather	godmother
d)	strooijonker	strooimeisie	groomsman	bridesmaid
e)	monnik	non	monk	nun

Versamename (bl. 49)

1.

a) kissie	e) swerm
b) bos	f) broeisel
c) kolonie	g) tros
d) dosie	h) kooksel

Voornaamwoorde

Persoonlike voornaamwoorde (bl. 51)

1.

a) hom	c) sy
b) ek	d) sy; hom

Onbepaalde voornaamwoorde (bl. 52)

1.

- a) niemand
- b) niks
- c) niks

Betreklike voornaamwoorde (bl. 52–53)

1.

a) wie	e) waarsonder
b) waarmee	f) waarlangs
c) waarop	g) wat
d) waarvan	

Wederkerende voornaamwoorde (bl. 54)

1.

a) hom; homself	c) hom
b) my	d) jou

Aanwysende voornaamwoorde (bl. 55)

1.

a) dié	d) dit
b) daardie	e) hierdie
c) dieselfde	

Hersiening (bl. 55–57)

1. Wanneer iemand dood is, word hulle in 'n graf begrawe wat by 'n begraafplaas is. Wanneer jy begraafplaas toe gaan, besoek jy iemand se graf. ✓ (1)
2. Figuurlik ✓, dit beteken as jy iemand toevallig ontmoet ✓. (2)
3. Die grappie is snaaks omdat die leerder na die klas verwys as die hel. ✓✓ (2)
4. Onwaar, hel kan ook verwys na 'n plek waar iemand baie swaar kry. Die leerder kry baie swaar (sukkel) in hierdie klas. ✓ (1)
5. Iemand wat lief is vir die bottel is iemand wat baie drink (alkoholis). (1)
6. "besope" ✓ (1)
7. Die titel van die grappie laat mens dink aan "being in the doghouse". Die vrou is geirriteerd met haar man omdat hy dronk by die huis opgedaag het, nou slaap hy buite saam met die hond. Ongelukkig is die hond ook omgekrap met die man. ✓✓✓ (3)
8. Die aanhalingstekens dui op ironie – die man is nie regtig mishandel nie. ✓ (1)
9. Die man se kroegvriende raai hom aan om eerder direk huis toe te gaan sonder om eers by die kroeg te gaan drink. ✓ (1)
10. Sy vrou was vriendelik en die vrou het sy gunstelingaandete gemaak. ✓✓ (2)
11. Jy is beskonke wanneer jy dronk is. ✓ (1)
12. Die hond knor omdat die man nie die vorige aand by hom in die hok geslaap het nie. Die knor wys dat die hond kwaad is vir die man omdat hy in die huis kon slaap. ✓✓ (2)
13.
 - a) vriende ✓ (1)
 - b) koekrollers ✓ (1)
 - c) honde ✓ (1)
 - d) beddens ✓ (1)

e)	kroeë ✓	(1)
f)	vrouens ✓	(1)
g)	bakke ✓	(1)
h)	blomme ✓	(1)
i)	grafté ✓	(1)
j)	mans ✓	(1)

[10]

14.

a)	vriendjie ✓	(1)
b)	koekrollertjie ✓	(1)
c)	hondjie ✓	(1)
d)	bedjie ✓	(1)
e)	kroegie ✓	(1)
f)	vroutjie ✓	(1)
g)	bakkie ✓	(1)
h)	blommetjie ✓	(1)
i)	graffie ✓	(1)
j)	mannetjie ✓	(1)

[10]

15.

(4)

	MANLIK	VROULIK
a)	vriend	vriendin
b)	man	vrouw
c)	onderwyser	onderwyseres
d)	reun (hond)	teef (hond)

(4)

16.

a)	werpsel ✓	(1)
b)	baksel ✓	(1)
c)	bos ✓	(1)

[3]

17. Voornaamwoordoefering

17.1

a)	sy; hy ✓	(1)
b)	haar; sy ✓	(1)

17.2

a)	Dit ✓	(1)
b)	Daar ✓	(1)

17.3

a)	myne ✓	(1)
b)	leerder s'n ✓	(1)
c)	ons s'n ✓	(1)

[5]

[TOTAAL: 50 PUNTE]

Hoofstuk 4: Byvoeglike naamwoorde

Begripstoets (bl. 58–60)

1. Jy dreig om iemand dood te maak. ✓ (1)
2. Die juffrou het warm bruin oë ✓ en sensuele lippe ✓. (2)
3.
 - 3.1 E, gevoelloosheid ✓ (1)
 - 3.2 A, aanlolik ✓ (1)
 - 3.3 B, bejammer ✓ (1)
 - 3.4 C, wegraak ✓ (1)
 - 3.5 D, nuusdraers ✓ (1)[5]
4. Die sin word in kursief gedruk omdat dit sy gedagtes is wat op papier uitgebeeld word. ✓✓ (2)
5. Jy teken of skets met 'n stukkie houtskool. ✓ (1)
6. Nee, want Peet verwys na sy das wat hom "verwurg" en dat hy "broei" (*overheat*) in sy verpligte langbroek en leerlingbaadjie. ✓ (1)
7. "koringblonde" ✓ (1)
8. *Burger* verwys na die Afrikaanse dagkoerant *Die Burger*. ✓ (1)
9. Chanté Locke is 'n meisie wat vermis geraak het. ✓ (1)
10. Suid-Afrikaanse Polisiediens ✓ (1)
11.
 - 11.1 Blossom Wait ✓ (1)
 - 11.2 20 jaar oud ✓ (1)
 - 11.3 By 'n wilde Goth-partytjie by Willows. ✓ (1)[3]
12.
 - 12.1 Letterlik: Skrikwekkende (*frightening*) wese wat mense bang maak. ✓ (1)
 - 12.2 Figuurlik: Iemand wat soos 'n monster optree en skrikwekkende goed doen. ✓ (1)[2]
13. Die skindertonge dink dat die meisie se vriend haar uit jaloesie seergemaak het. ✓ (1)
14. Nog 'n mesie, Lily Palmer, het 'n jaar terug verdwyn. ✓ (1)
15. 'n Proefstudent is iemand nog studeer, maar by 'n plek werk om te sien hoe dit gaan. ✓ (1)
16. Albei meisies was blond en studente. ✓ (2)
17.
 - 17.1 Iemand wat voor jou daar was. ✓ (1)
 - 17.2 Lily Palmer ✓ (1)[2]
18. Wat kan die verband tussen Lily en Blossom se verdwyning wees? ✓ (1)
19. Meatloaf ✓ se "I will do anything for love!" ✓. (2)
20. Die juffrou wil die idee plant dat 'n verhouding wat skeefgeloop het moontlik die rede is vir hul verdwyning. Dit is ook om hul kreatiewe denke te stimuleer. ✓✓ (2)
21. Ja, dit plaas die leerders binne die ruimte van die onderwerp. ✓

OF

Nee, daar is nie bewyse dat dit moontlik 'n verhouding is wat skeefgeloop het nie. ✓ (1)
22. Kitaar ✓ en klavier ✓ (2)

[TOTAAL: 36 PUNTE]

Byvoeglike naamwoorde (bl. 61–64)

- 1.
- a) **gevaarlik** → predikatief
 - b) **warm bruin** → attributief
 - c) **naby** → predikatief
 - d) **wilde** → attributief
 - e) **halfdeursigtige** → attributief
 - f) **stukkie** → attributief
 - g) **sensueel** → predikatief
 - h) **drukkende warm** → attributief
- 2.
- a) ATTRIBUTIEF: Die aktrise het 'n fyn stemmetjie as sy sing.
PREDIKATIEF: Die meisie se handskrif is amper te fyn om te lees.
 - b) ATTRIBUTIEF: Die twee meisies het blonde hare gehad.
PREDIKATIEF: Die meisie se hare is blond.
 - c) ATTRIBUTIEF: Daar is baie wilde diere in die wildtuin.
PREDIKATIEF: Die meisies het wild na die uitgang gestorm.
 - d) ATTRIBUTIEF: Die grusame realiteit is dat ons die meisies moontlik nooit weer sal sien nie.
PREDIKATIEF: Die foto's van die moordtoneel was grusaam.
- 3.
- a) liewe
 - b) baie
 - c) ronde
 - d) helder

Trappe van vergelyking (bl. 64–68)

- 1.
- a) fynste
 - b) vinniger, vinnigste
 - c) blonder
 - d) wildste
 - e) losser
 - f) gevaeliker
 - g) pynliker
 - h) kreatiefste

2.

AF	DWARS
1 helderder	2 kreatiewer
3 fyner	5 sensueler
4 blonder	6 bleker
6 bruiner	7 jonger
9 warmer	8 grusamer
10 witter	11 liewer

3.

STELLENDE TRAP	VERGROTE TRAP	OORTREFFENDE TRAP
wild	a) wilder as	b) die wildste
warm	c) warmer as	d) die warmste
e) helder	helderder as	f) die helderste
lank	g) langer as	h) die langste
wit	i) witter as	j) die witste
k) dood	l) dood	dood
m) moeg	moeër as	n) die moegste
o) bleek	p) bleker as	die bleekste
q) goed	beter as	r) die beste
dikwels	s) meermale	t) meeste
u) laag	v) laer as	die laagste
hoog	w) hoër as	x) die hoogste
y) droog	z) droër as	die droogste
lui	aa) luier as	die luiste
fluks	bb) flukser as	cc) die fluksste
dd) kil	ee) killer as	die kilste
ff) bruin	bruiner as	gg) die bruinste

Intensieve vorme (bl. 68–69)

1.

a) morsdood	g) silwerskoon
b) vuurwarm	h) doodstil
c) klokhelder	i) kliphard
d) ragfyn	j) pikdonker
e) bloedjonk	k) popmooi
f) doodsbleek	l) stampvol

2.

AF	DWARS
bekommert	4 ragfyn
1 papegaibont	5 boeglam
2 hondgoor	7 bloedjonk
3 skelpienk	8 sjokoladebruin
6 doodbekommert	
9 kniediep	

Vergelykings (bl. 70)

1.

a) vinger	g) hoepel
b) dood	h) hond
c) seep	i) kalkoen
d) gras	j) vark
e) hemel	k) voël
f) poedel	l) rasper

Hersiening (bl. 71–73)

1. *tvplus* ✓ (1)
2. Vraag en antwoord ✓ (1)
3. Dit is die akteur se ouderdom. ✓ Agt-en-twintig. ✓ (2)
4. Onwaar, dr. Siya Thuli is 'n karakter op *Suidooster*. ✓ (1)
5. "kassie" ✓ (1)
6. Jy doen dit nie regtig nie. ✓ (1)
7. Albei het in *Suidooster* gespeel. ✓ (1)
8. Tekkies, want hy is mal oor die tekkies wat sommige akteurs in sy gunstelingprogramme dra. ✓ Hy wil ook hê dat sy *Suidooster*-karakter meer tekkies moet dra. ✓ (2)
9. Leerder se eie respons. ✓ (1)
10. Vraatkyk is die Afrikaanse woord vir "binge watching". ✓ Dit beteken jy begin by episode 1 van die eerste seisoen en jy hou aan kyk tot jy klaar is met die reeks. ✓ (2)

11.

	STELLENDE TRAP	VERGROTEnde TRAP	OORTREFFENDE TRAP
a)	skaam	skamer (as) ✓	die skaamste ✓
b)	stylvol	stylvoller (as) ✓	die stylvolste ✓
c)	dol	doller (as) ✓	die dolste ✓
d)	graag	grager (as) ✓	die graagste ✓
e)	gemaklik	gemakliker (as) ✓	die gemaklikste ✓

(10)

12.

- a) hemelhoog ✓ (1)
 - b) dolverlief ✓ (1)
 - c) doodskaam ✓ (1)
 - d) klokhelder/glashelder ✓ (1)
 - e) wêreldbekend ✓ (1)
- [5]

13.

- a) bekende ✓ (1)
 - b) Suid-Afrikaner ✓ (1)
 - c) aantreklike ✓ (1)
 - d) TV-liefde ✓ (1)
- [4]

14. Leerder(s) se eie sinne. Maak seker van korrekte spelling.
- a) ATTRIBUTIEF: Hierdie dokter is darem maar 'n sjarmante man om te ken. ✓
PREDIKATIEF: Gantane is baie sjarmant. ✓ (2)
- b) ATTRIBUTIEF: Koop die volgende rok as jy 'n stylvolle somervoorkoms wil hê. ✓
PREDIKATIEF: Volg Gantane se raad as jy stylvol wil lyk. ✓ (2)

[TOTAAL: 36 PUNTE]

Hoofstuk 5: Werkwoorde en bywoorde

Begripstoets (bl. 74–77)

1. Dolf woon in 'n woonwatent. ✓ (1)
2. ENIGE TWEE: Warm, droë en winderige toestande ✓✓ (2)
3. Gebiede wat nabij aan Boendoesbaai is. ✓ (1)
4. "enigste" ✓ (1)
5. Boendoesbaai en Branderbaai het albei net een brandweerwa. ✓ (1)
6. 'n Rokerstem is diep en hees. ✓ (1)
7. Die hitte ✓ en niks doen ✓. (2)
8. Figuurlik, met braai word daar bedoel dat die son hulle sou gebrand het. ✓ (1)
9. Hein is reeds biblioteek toe om Maryna te gaan ontmoet. ✓ (1)
10. Onwaar, Roelof is g'n lus om saam met Maryna te gaan visvang nie. ✓ (1)
11. Jy gebruik 'n snoeiskêr om takke korter te sny. ✓ (1)
12. Hein beskryf Bertha se haarsny nie baie mooi nie. Hy dink nie iemand het huis moeite gedoen om haar hare te sny nie. ✓ (1)
13. Hy was 'n drifter met baie wolhaarstories. ✓
Hy het in weeshuise grootgeword. ✓
Hy swerf maar rond. ✓
Hy het 'n goeie ("nice") persoonlikheid. ✓ (4)
14. 'n Persoon wat doelloos rondbeweeg van een plek na die ander, het gewoonlik ook nie 'n vaste werk nie. ✓ (1)
15. Weeshuis ✓ (1)
16. Mense vertel liegstories/kafpraatjies. ✓ (1)
17. Hy het die advertensie vir die werk in die koerante gesien. ✓ (1)
18. Lampies het nie eens aansoek gedoen nie, hy het sommer alles opgepak en netso by die fabriek opgedaag. ✓ (1)
19. 'n Geboortesertifikaat, skoolsertifikaat, getuigskrifte van weeshuise en werkgewers, ens. Basies persoonlike dokumente. ✓ (1)
20. Onwaar, die pos is uitgedink deur Bertha se pa. ✓ (1)

[TOTAAL: 26 PUNTE]

Werkwoorde (bl. 77–79)

1. "Ek was nog op skool toe Lampies by ons gebly het. Hy het in die woonstelletjie hier agter die garage, waar ek nou bly, geloseer," beduie Bertha junior met haar snoeiskêr. Dit lyk of iemand 'n kastrol op haar kop geplak en haar hare om die rant daarvan geknip het. "Is julle hier om jem te koop of om oor Lampies van Tonder te gesels?"
2.
 - a) hou
 - b) draai, steek
 - c) dink
 - d) gebly

Hoofwerkwoorde (bl. 79–80)

1.

a) Oorganklik	e) Oorganklik
b) Oorganklik	f) Onoorganklik
c) Oorganklik	g) Onoorganklik
d) Oorganklik	h) Oorganklik

2.

- a) Dit lyk of iemand 'n kastrol op haar kop geplak het.
- b) Hulle toer.
- c) Maryna skerm die son uit haar oë met haar beursie.
- d) Lampies het gereageer op 'n werk wat my pa in die koerante geadverteer het.
- e) Bertha junior sleep 'n tak eenkant toe.

Hulpwerkwoorde van tyd, modaliteit en vorm (bl. 80–81)

1.

a) Tyd	d) Tyd
b) Wyse	e) Wyse
c) Vorm	

2.

- Leerder(s) voltooi die versoek. Maak seker van korrekte spelling.
- a) Sal julle asseblief met my ouers kom praat wanneer hulle tuis is?
 - b) Mag ons jou 'n paar vrae vra oor Lampies?
 - c) Hein, mag Roelof vanaand in jou tent slaap?
 - d) Maryna, mag ek maar solank vir die konfyt betaal?
 - e) Maryna, sal jy onthou om vir Bertha die geld te gee?

Skeibare en onskeibare werkwoorde (bl. 81–83)

Skeibare werkwoorde

1. Leerder(s) skryf eie sinne met skeibare werkwoorde. Maak seker van korrekte spelling.

- a) Ek trek my baadjie oor my hemp aan.
- b) Ek skink koeldrank vir almal in.
- c) Hein klim by die venster uit.
- d) Maryna slaan die tent in dieoggend op.
- e) Roelof yang eerder alleen vis.
- f) Bertha los 'n Disprin in haar water op.

2.

- a) Die warm, droë en winderige toestande het ernstige veldbrand gevare vir Boendoesbaai ingehou.
- b) Branderbaai het ook net een brandweerwa gehad.
- c) Jy moes hoop dit sou nie met jou gebeur nie.
- d) Roelof het gegaap.
- e) Die musiek oor die radio het al hoe vaer geraak.

Onskeibare werkwoorde

1.

- a) Hein het vir Maryna by die biblioteek ontmoet.
- b) Bertha junior het onthou toe Lampies by hulle geloseer het.
- c) Roelof het vergeet hoe lekker dit was om vis te vang.
- d) Bertha junior het vir Maryna herken, maar nie vir Roelof nie.
- e) Bertha se ouers het Lampies van blyplek voorsien.
- f) Maryna het onderneem om vir Roelof te help met sy ondersoek.

Deelwoorde (bl. 83–86)

Teenwoordige/ onvoltooide deelwoorde

1.

- a) geselsende
- b) vertelde
- c) skokkende
- d) gesoekte
- e) staande
- f) gevonde

2.

2.1 C	2.2 A	2.3 E	2.4 B	2.5 D
-------	-------	-------	-------	-------

Verlede/voltooide deelwoorde

Weak past participles

1.

a) gesifte	d) geskeurde
b) beloofde	e) geploegde
c) verbaasde	f) gekapte

Strong past participles

1.

a) oorledene	c) verlate
b) verdagte	d) volwasse; goeddeurdagte

2.

a) gebroke	c) genome
b) opgewonde	d) geslepe

Koppelwerkwoorde (bl. 87)

1. Die worsbroodjie is **heerlik/warm/goedkoop/duur**.
2. Die broodjie was **baie lekker/yskoud/gesond**.
3. Die worsbroodjie lyk **lekker/oud/ongesond**.
4. Die broodjie blyk **R10 te kos**.
5. Die twee seuns heet **Marius en Eugene**.
6. Die man en vrou blyk **getroud te wees**.
7. Die hond word **gevryf**.
8. Die familie is **gelukkig/speurders/geheime agente**.

Sinne met werkwoorde “is” of “het” (bl. 87-88)

1.

- a) Roelof het 'n neef met die naam Hein gehad.
Roelof sal 'n neef met die naam Hein hê.
- b) Boendoesbaai se enigste brandweerwa was alreeds op Branderbaai.
Boendoesbaai se enigste brandweerwa sal alreeds op Branderbaai wees.
- c) Branderbaai het een brandweerwa gehad.
Branderbaai sal een brandweerwa hê.
- d) Hein was 'n ruk gelede weg om Maryna by die biblioteek te ontmoet.
Hein sal 'n ruk gelede weg wees om Maryna by die biblioteek te ontmoet.
- e) Bertha junior het 'n snoeiskêr in haar hand gehad.
Bertha junior sal 'n snoeiskêr in haar hand hê.

Sinne met werkwoorde “ken” of “weet” (bl. 87-88)

1.

a) ken	d) ken
b) weet	e) weet, ken
c) weet	

Tye van die werkwoord (bl. 89)

1.

- a) Dolf Arendse bly in 'n woonwapark.
- b) Roelof is moeg vir die hitte.
- c) Die skadukol keer dat die seuns in die son braai.
- d) Dolf Arendse het 'n radio in sy woonwatent.
- e) Roelof wonder oor môre.

2.

- a) Hy sal nie lus hê om saam met Maryna te gaan visvang nie.
- b) Die musiek oor die radio sal al hoe vaar raak.
- c) Ek sal nog op skool weeswanneer Lampies by ons kom bly.
- d) Sy sal weer struikin duik en die snoeiskêr se lemme tjierts-tjierts.
- e) Maryna sal die son uit haar oë met haar beursie skerm.

Bywoorde van tyd, wyse en modaliteit en plek (bl. 90–91)

1.

- a) Boendoesbaai het **nog altyd** een brandweerwa **op die dorp** gehad.
- b) Roelof luister **aandagtig/stil** na die waarskuwing oor die streekdiens.
- c) Roelof gaap vanoggend baie **hard**.
- d) Roelof wonder **kliphard** oor môre se visvang **by die dam**.
- e) Die musiek oor die radio raak **skielik** stil.
- f) Roelof praat **later** met Bertha **by die swembad**.

2.

a) daagliks	c) vinnig/dadelik
b) oormôre	d) buite

Hersiening (bl. 91–93)

1. Sy was die motor. ✓ (1)
2. Die seun (Jeremy) het op die bussie se venster geskryf dat die bussie ook gewas moet word. ✓ (1)
3. Die seun (Jeremy) het dit geskryf omdat die bussie baie vuil is. ✓ (1)
4. 'n Tuinslang ✓ (1)
5. Die seun (Jeremy) se ma het gedink dat hy bedoel dat hyself gewas moet word en nie die bussie nie. ✓ (1)
6. Onwaar, sy het dit aspris gedoen. OF Onwaar, die woord "oops!" en haar gesigsuitdrukking wys nie dat dit 'n ongeluk was nie. ✓ (1)
7. Die seun (Jeremy) het die selfoon met sy elmboog in die toiletbak gestamp. ✓ (1)
8. Die seun (Jeremy) druk sy hand in die toiletbak om sy selfoon uit te haal. Hy hou glad nie daarvan nie. ✓ (1)
9. Die rys sal die water uit sy selfoon trek en dit gouer laat droog word. ✓ (1)
10. Twee dae ✓ (1)
11. Sy oë is wawyd oop, hy glimlag en skreeu "SUKSES!". ✓ (1)
12. Die seun (Jeremy) se selfoon het in die toilet gevallen, die implikasie is dat die toiletwater in die rys ingetrek het en dit nou anders laat proef. ✓ (1)
13. Die pa se gesigsuitdrukking wys dat hy dit sarkasties bedoel. Sy wenkbrou is gelig. ✓ (1)
14. Jeremy se pa is baie kwaad daaroor. ✓ Sy mond is oop wat dit laat lyk asof hy skree. ✓ (2)
15. Onwaar, raampie 3 wys duidelik hoe geskok Jeremy is. ✓ (1)
16. Jeremy se pa vra hoe dit moontlik is om so baie sms'e te stuur. ✓✓ (2)
17. Sy pa het nou net gekla oor die hoë selfoonrekening ✓ en nou stuur Jeremy 'n onnodige sms aan Hector, wat natuurlik bydra tot die hoë selfoonrekening ✓. (2)
18.
 - a) roerbraai ✓ (1)
 - b) agtervolg ✓ (1)
 - c) oorlaai ✓ (1)[3]
19.
 - a) Ek **gooi** die groente **in** die pan. ✓ (1)
 - b) My hond **tel** die koerant **op**. ✓ (1)[2]
20.
 - a) lopende ✓ (1)
 - b) brandende ✓ (1)[2]

[TOTAAL: 27 PUNTE]

Hoofstuk 6: Ander woordsoorte – telwoorde, voegwoorde, voorsetsels en lidwoorde

Begripstoets (bl. 94–97)

1. Paternoster wil hê die gras moet groei. ✓ (1)
2. Paternoster is die pa ✓, want hulle verwys later in die teks na hom as pa (paragraaf 14) ✓. (2)
3. Dit is 'n alkoholiese drankie: Klipdrift en Coke. ✓ (1)
4. Jy doen iets skelmpies wanneer jy dit in die geheim doen sodat niemand weet nie. ✓ (1)
5.
 - a) Ek en die queen. ✓ (1)
 - b) Hulle is moontlik Paternoster se dogters. ✓ (1)[2]
6. Op die grasperk ✓ of in die swembad ✓. (2)
7. Paternoster probeer die grasperk regkry vir Regina se verjaarsdagpartytjie. ✓ (1)
8. Sy skaam haar vir die grasperk wat nie mooi groei nie. ✓ (1)
9. By 'n sirkus. ✓ (1)
10.
 - a) 'n Perd wat van stokke gemaak is. ✓ (1)
 - b) Iets wat jy doen wanneer jy nie werk nie omdat jy dit baie geniet. ✓ (1)[2]
11. Nan trek onkruid uit die tuintjie. ✓ (1)
12. Die tuintjie bevat herinneringe van iets uit die verlede. Die herinneringstuintjie help vir Nan om te onthou. ✓ (1)
13.
 - a) skande ✓ (1)
 - b) droogte ✓ (1)
 - c) verleenheid ✓ (1)
 - d) Zimbabwe ✓ (1)[4]
14.
 - a) boorgat ✓ (1)
 - b) 'n Boorgat is 'n gat wat in die grond gemaak is om ondergrondse water te kry. ✓ (1)[2]
15. Regina kan nie baie naby aan haar ma wees nie, Regina het nie 'n goeie verhouding met haar ma nie. ✓ (1)
16.

16.1 B	16.2 A	16.3 D	16.4 C
--------	--------	--------	--------

(4)
17. Die queen dink nie baie van haar pa nie. Sy wil glad nie met 'n man trou wat soos haar pa is nie. ✓ (1)
18. Queenie se kos is lekkerder as MD s'n. ✓ Queenie kook met 'n houtlepel en liefde terwyl MD eerder gevriesde bakkies kos koop wat sy in die mikrogolf warm maak. ✓ (2)
19. Dit maak die verteller naar om te sien hoe haar suster haar pa probeer manipuleer om iets te kry. ✓ (1)
20. Nee, glad nie. Jy kan nie een oomblik niks van jou pa wil weet nie en dan skielik so soet soos stroop teenoor hom wees omdat jy iets wil hê nie. ✓ (1)
21. Leerder se eie respons met gepaste motivering. ✓✓ (2)
22. Nee ✓, jy is veronderstel om vir jou moeder ma te sê, dis 'n vorm van respek ✓.

OF

Ja ✓, hulle ma is nie baie by die huis die en voel daarom nie meer vir hulle soos 'n ma nie. ✓ (2)

[TOTAAL: 36 PUNTE]

Lidwoorde (bl. 97–98)

1.

- a) Die
- b) 'n
- c) 'n
- d) Die; 'n; die

2.

- a) 'n sak en die sakke: 'n word gebruik vir die enklevoud.
- b) 'n lui man vs. die lui man: 'n kan enige man wees, die verwys na iemand meer spesifieks.

Telwoorde (bl. 98–101)

1.

Oktober is die tiende maand van die jaar. Paternoster het een aand omtrent twee sakke vol wondermiddels op heelwat van die gras gegooi. Die laaste week van die Oktobervakansie was die perfekte tyd om 'n bietjie tuinwerk te doen. Regina wil later baie mense oornooi vir haar dertiente verjaarsdag, ongelukkig weet hulle nie of die tuin teen die dertigste gereed gaan wees nie.

2.

HOOFTTELWOORD	RANGTELWOORD
a) twintig	g) laaste
b) vyf-en-vyftig	f) vyfde
c) honderd	g) eerste
d) min	h) honderdste
e) baie	i) soveelste
f) verskeie	j) middelste

3.

- a) duisende
- b) twee-en-twintigste
- c) derde
- d) laaste

4.

- a) Heelwat
- b) Laaste
- c) Talle
- d) Sommige

Tyd

1.

- a) sesuur
- b) nege-uur
- c) twintig minute oor ses
- d) twaalf desember tweeduiseend-en-sestien
- e) half elf, kwart oor een
- f) veertien augustus tweeduiseend-en-een

Weer- en ander simbole

1.

- a) negentig kilometer per uur
- b) dertig grade Celsius

2.

- a) twintig
- b) meer
- c) duisend-tweehonderd-vier-en-veertig rand
- d) veertien

Tussenwerpsels (bl. 102–104)

1.

a) Jong	d) Goeiste
b) Ag nee	e) Wat!
c) Liewe hemel	

2.

2.1 D	2.2 H	2.3 C	2.4 A	2.5 G	2.6 E	2.7 B	2.8 F
-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Voegwoorde (bl. 104–107)

1.

- a) Regina kerm en kla oor die gras.
- b) Nan raas met Paternoster, want die tuin lyk verskriklik.
- c) Paternoster werk hard aan die gras, maar dit gaan nie betyds gereed wees nie.
- d) Óf hulle gaan die tuin netso óf 'n venue moet gebruik.
- e) Paternoster stroi kunsmus en hy drink Klippies en Coke.

2.

- a) Hy strooi kunsmis op die gras; daarna sal die gras groei.
- b) Die grasperk is omtrent dood nogtans maak Paternoster steeds die gras nat.
- c) Regina is lelik met haar pa nietemin vra sy hom vir 'n guns.
- d) Regina is skaam vir die tuin; daarom wil sy nie haar vriende huis toe nooi nie.
- e) Die tuin moet netjies wees anders gaan Regina nie haar partytjie by die huis hou nie.
- f) Regina se sussie is meestal vriendelik trouens is sy altyd vriendelik.

- 3.
- a) Paternoster strooi 'n wondermiddel op die gras omdat hy wil hê die gras moet groei.
 - b) Ek en die queen sit op die stoepmuurtjie wat Paternoster gebou het.
 - c) Die kinders sal kom eet mits Queen die kos gemaak het.
 - d) Regina sal met haar pa praat sodra hy eers klaar eet.
 - e) Die gras gaan mooi lyk nadat Paternoster die kunsmis oor die grond gooie.
 - f) Jy kan 'n tent huur aangesien jy nie 'n venue het nie.
 - g) Die kinders gaan hulle hande was sodat hulle aandete kan eet.

Voorsetsels (bl. 107–109)

1.

- a) op
- b) agter
- c) op
- d) in
- e) langs/agter
- f) in
- g) in
- h) teen

2.

- a) op/bo-op
- b) binne/binne-in
- c) langs
- d) onder
- e) deur
- f) voor
- g) om

Hersiening (bl. 109–12)

- 1. By 'n rehabilitasiesentrum. ✓ (1)
- 2. Addisionele inligting volg na 'n dubbelpunt, gewoonlik ook 'n rede vir dit wat gesê is. ✓ (1)
- 3. "sneeuwit" ✓ (1)
- 4. Rymskema: abcccddee ✓ – paarrym ✓ (2)
- 5. Agt ✓ (1)
- 6. Kameel is 'n knorpot. ✓ (1)
- 7. Iemand is iese Grimmig wanneer hulle onvriendelik of humeurig is. ✓ (1)
- 8. Iemand se fut is uit wanneer hulle nie meer krag/lus/energie het om iets te doen nie. ✓ (1)
- 9. Dit verskaf addisionele inligting. ✓ (1)
- 10. Die persoon glimlag baie breed dat jy net tande sien. ✓ (1)
- 11.
 - a) holderstebolder ✓ (1)
 - b) geluksalig ✓ (1)
 - c) beneweld ✓ (1)
 - d) skugter ✓ (1)
 - e) skaad ✓ (1)
 - f) trawante ✓ (1)[5]
- 12. Kameel is 'n knorpot en hy is baie nukkerig. 'n Geniesery sal hom vinnig omkrap. ✓ (1)
- 13. "glad nie meer bang soos 'n muis" ✓ (1)
- 14. Sneeuwitjie en die sewe dwergies ✓ (1)

- 15.
15.1 H ✓	(1)
15.2 G ✓	(1)
15.3 E ✓	(1)
15.4 A ✓	(1)
15.5 B ✓	(1)
15.6 C ✓	(1)
15.7 F ✓	(1)
15.8 D ✓	(1)
- [8]
16. Die heks het vir sneeuwitjie met 'n appel vergiftig, hulle eet nie meer appels nie dan sal hulle nie weer vergiftig kan word nie. ✓ (1)
17. Die heks in die sprokie "Sneeuwitjie en die sewe dwergies". ✓ (1)

[TOTAAL: 30 PUNTE]

Hoofstuk 7: Sinsleer

Begripstoets (bl. 113–115)

1. Jy gaan nou die waarheid vertel. ✓ (1)
2. “deurmekaar” ✓ (1)
3. Onwaar, “. . . ek het die meeste van die nag na die dak gestaar.” ✓ (1)
4. Pa en Zoe kyk na fossiele en neem foto's daarvan. ✓ (1)
5. 'n Fossiel is 'n dier of plant wat baie lank terug gelewe het, dit het in die aarde oorgebly en so hard soos klip geword. ✓ (1)
6. Zoe dink dis 'n goeie idee omdat Zoya bietjie kwaad is vir haar. Dis 'n manier om vir Zoya spasie te gee. ✓ (1)
7. Zoe het voorgegee dat sy Zoya is en saam met haar kêrel op 'n afspraak gegaan. ✓ (1)
8. As jy plat rotse met water natspuit, sal jy sien of dit klip of been is. ✓ Rotse verkleur wanneer dit nat is. ✓ (2)
9. Van die fossiele is te groot en diep begrawe, 'n mens sal 'n massiewe stuk rots moet uitgrawe om een heel uit te haal. Dis makliker om foto's te neem. ✓ (1)
10. Zoe hou van Zoya se kêrel. ✓ (1)
11. Zoya is Cole se meisie ✓, “Zoya se kêrel” ✓. (2)
12. 'n Kwekery is 'n plek waar plante gekweek en aan lede van die publiek verkoop word. ✓ (1)
13. Dit is 'n mening ✓, want sy het eers nie, maar nou doen sy ✓. (2)
14. Zoe en Zoya is 'n identiese tweeling en dit was dus moontlik dat Cole nie die verskil kan raaksien tussen die twee susters nie. ✓✓ (2)
15. Ek dink Zoe is verlief op Cole, want in haar binneste weet sy dat sy nog nooit van iemand **op so 'n manier** gehou het nie. ✓ (1)
16. Leerder se eie respons en relevante motivering. ✓ (1)
17. Zoe moet die waarheid praat en om verskoning vra. ✓ (1)
18. Zoe dink dat Cole haar sal haat. ✓ (1)
19. Leerder se eie respons. ✓ (1)
20.
 - a) ribs ✓ (1)
 - b) skull ✓ (1)
 - c) boyfriend ✓ (1)
 - d) apologise ✓ (1)[4]

[TOTAAL: 27 PUNTE]

Woordorde in sinne (bl. 115–118)

1.
 - a) Het arme Zane maar vir my plek in sy deurmekaar kamer gemaak?
 - b) Die grootste deel van die nag het ek na die dak gestaar.
 - c) Vandag is ek en Pa by die Vredefortkoepel.
 - d) Om een heel uit te haal, sal 'n mens omtrent 'n massiewe stuk rots moet uitgrawe.
 - e) Vir Cole sal ek maar net die waarheid moet vertel.

- 2.
- a) Zane^O het^{V1} die deurmekaarste kamer^V in die huis^P.
 - b) Ek en Pa^O is^{V1} vandag^T by die Vredefortkoepel^P om foto's van fossiele te neem^I.
 - c) Pa^O stap^{V1} voor^P om die veilige roete te kies^I.
 - d) Die son^O brand^{V1} warm^M op ons lywe^V.
 - e) Die rotse^O het^{V1} gister^T verkleur^{V2}.
 - f) Ek^O moet^{V1} uit Zoya se pad^P bly^{V2}.
- 3.
- a) Môre sal arme Zane maar vir my plek in sy deurmekaar kamer maak.
 - b) Gister was ek en Pa by die Vredefortkoepel.
 - c) Die vorige dag het hy 'n beter oog as ek gehad.
 - d) Vandag staar ek na die grootste deel van die nag/dag na die dak.
 - e) Volgende week spuit Pa van die plat rotse met water wat hy in 'n spuitbottel saamdra.
 - f) Vroeër het Pa aantekeninge van alles wat ons kry, gemaak.

Onderwerp, gesegde en voorwerp in sinne (bl. 118–119)

- 1.
- a) Zoe slaap in Zane se kamer.
 - b) Ek en Zane gaan 'n kamer deel.
 - c) Pa spuit die plat rotse met water.
 - d) Pa vertrou my met sy kamera.
 - e) My pa laat my al die foto's neem.
 - f) Die man maak aantekeninge van alles wat ons kry.
 - g) Ek byt my lip vas.
 - h) Zoe hou van Zoya se kêrel.
 - i) Zoe en Zoya is 'n tweeling.
 - j) Ek moet die waarheid vertel.
 - k) Hy kan nie al twee my dogters kry nie.
 - l) Ek sal net die waarheid moet vertel.
 - m) Hy gaan vir die hele skool vertel.

Byvoeglike en bywoordelike bepalings (bl. 119–120)

1. Leerder(s) se eie woorde om die bepalings uit te brei. Maak seker van korrekte spelling.
Voorbeeld van antwoorde:
- a) Ek staar elke aand/intens na die dak.
 - b) Ek hou nie baie van Zoya se kêrel nie.
 - c) Hou ek nie baie van Zoya se kêrel nie?
 - d) Zoe soek vinnig na ou fossiele op die plat rotse.

Byvoeglike en bywoordelike bysinne (bl. 120–121)

1.
 - a) Zane wat 'n ekstra bed in sy kamer het, help vir Zoe met slaapplek.
 - b) Pa wat die dag afgevat het by die werk, gaan saam met my Vredesfortkoepel toe.
 - c) Pa het 'n beter oog wat dinge makliker raaksien en ontleed.
 - d) Die son wat al hoog in die lug is, brand warm op ons lywe.
 - e) Sy neem foto's van die fossiele met die kamera wat aan haar pa behoort.
2.
 - a) Terwyl Zoe foto's neem, spuit Pa die fossiele nat.
 - b) Hy knik asof hy eers aan die nuus moet kou.
 - c) Hulle loop waar daar bene, klippe en fossiele is.
 - d) Zoe sal weer in haar eie bed slaap wanneer Zoya nie meer kwaad is vir haar nie.
 - e) Sy praat met haar pa om raad te kry.

Infinitiewe vorm (bl. 122–123)

1.
 - a) Zoe behoort uit Zoya se pad te probeer bly.
 - b) Zane hoef nie sy spaar-enkelbed skoon te maak nie.
 - c) Zoe probeer om foto's van die fossiele te neem.
 - d) Zoe geniet dit om saam met haar pa na fossiele te soek.
 - e) Zoe is veronderstel om die waarheid vir Cole te vertel.
 - f) Zoe se pa gee haar raad om Zoe te help om 'n oplossing te vind.
 - g) Hulle loop in die droë rivierbedding om foto's van fossiele te neem.
2.
 - a) Ek moes hardloop om fiks te bly.
 - b) Zoe se pa moet die fossiele uitgrawe om foto's daarvan te neem
 - c) Zoe behoort in die vakansie saam met haar pa foto's te neem.
 - d) Zoya het haar middagete ingepak om ná skool te eet.

Sinsoorte

Enkelvoudige sinne (bl. 124)

1.
 - a) Hy knik aandagtig.
 - b) Pa vertrou my. / Pa vertrou my met sy kamera.
 - c) Ek het aanvanklik niks van Cole gehou nie.

Saamgestelde sinne (bl. 124–125)

1. Leerder(s) brei die sinne uit. Maak seker van korrekte spelling. Voorbeeld van sinne:
 - a) Zoe neem foto's wat in haar skoolkoerant geplaas gaan word.
 - b) Zoe wat deel is van 'n tweeling, is Zane se sussie.
 - c) Ek knik net terwyl ek met my pa praat oor my liefdeslewe.

Veelvoudige sinne (bl. 125–126)

1. Leerder(s) brei die sinne uit. Maak seker van korrekte spelling. Voorbeeld van sinne:
- a) Ek het na die dak gestaar, want ek kon nie aan die slaap raak nie.
Ek het na die dak gestaar aangesien ek nie aan die slaap kon raak nie.
 - b) Die son brand warm op ons lywe, maar ons het darem sonskerm aangesmeer.
Die son brand warm op ons lywe omdat ons nie onder die sambrel sit nie.
 - c) Pa knik of hy my verstaan.
Pa knik daarna sal hy vir my raad gee.
- 2.
a) Enkelvoudige sin	d) Enkelvoudige sin
b) Saamgestelde sin	e) Veelvoudige sin
c) Saamgestelde sin	

Soorte sinne (bl. 127–128)

- 1.
a) B	h) B
b) S	i) U
c) S	j) V
d) V	k) S
e) B	l) U
f) U	m) S
g) V	
- 2.
- a) Ek deel 'n kamer met Zane.
 - b) Wil ek die foto neem?
 - c) Stilte!
 - d) Hy haat my!

Tye (bl. 128–130)

- 1.
a) Verlede tyd	d) Toekomende tyd
b) Teenwoordige tyd	e) Verlede tyd
c) Toekomende tyd	f) Teenwoordige tyd
- 2.
- a) Zoe het 'n tweelingsussie gehad.
Zoe sal 'n tweelingsussie hê.
 - b) Ek en Pa het daardie dag in 'n droë rivierbedding gestap.
Ek en Pa sal daardie dag in 'n droë rivierbedding stap.
 - c) Pa het my met sy kamera vertrou en het my al die foto's laat neem.
Pa sal my met sy kamera vertrou en sal my al die foto's laat neem.
 - d) Hy het vir my gewys wat ek moes afneem.
Hy sal vir my wys wat ek moet afneem.

- e) Pa het aantekeninge van alles gemaak wat ons gekry het.
Pa sal aantekeninge van alles maak wat ons kry.
- f) Miskien moes ek sommer my simpel Ekspo-taak gelos het.
Miskien sal ek sommer my simpel Ekspo-taak los.

Ontkenning (bl. 130–132)

- 1.
 - a) Zoe loop nie vinnig na die rivierbedding toe nie.
 - b) Die rivierbedding het niks tussen die rotse gewys nie.
 - c) Hulle neem nooit foto's in dieoggend nie.
 - d) Ek wens niemand kon saamkom en die buitelug geniet nie.
 - e) Zane het op geen van die klippe gegly nie.
 - f) Zoe gaan nie vir Zoya die waarheid vertel nie.
- 2.
 - a) Nee, Zoe het nie op die vloer geslaap nie.
 - b) Nee, Zoe en haar pa is nie by die winkels nie.
 - c) Nee, die son brand nie warm op ons lywe nie.
 - d) Nee, van die fossiele is nie te groot en diep begrawe nie.
 - e) Nee, Zoe het nog nooit van iemand op so manier gehou nie.

Direkte en indirekte rede (bl. 132–134)

- 1.
 - a) Zane sê dat Zoe in sy kamer kan slaap.
 - b) Zoe sê dat sy en Zane nou 'n kamer gaan deel.
 - c) Pa vra of sy dink dit 'n goeie idee is.
 - d) Sy sê dat sy 'n bietjie uit Zoya se pad moet bly.
 - e) Pa sê dat hy vir Zoe vertrou met sy kamera.
 - f) Pa vra vir Zoe of sy en Zoya van dieselfde ou hou.
- 2.
 - a) Zane het gevra: "Zoe, kan jy my met my huiswerk help?"
 - b) Pa het gesê: "Zoe, praat eerder die waarheid."
 - c) Pa vra: "Wanneer het jy tyd gehad om uit te gaan?"
 - d) Die kinders sê: "Ons sal môre by die skool wees."

Lydende en bedrywende vorm (bl. 134–136)

- 1.
 - a) Die vuilgoed is deur Zane van sy bed afgehaal.
 - b) Die kamer is gisteraand deur hom met sy vriendin gedeel.
 - c) Die kamera sal die volgende dag deur Zoe gebruik word om foto's te neem.
 - d) Die plat rotse word deur pa met water gespuit.
 - e) Cole word deur Zoe bemin.

Hersiening (bl. 136–138)

1. Die leerder moet in die bronnelys kyk – 2018. ✓ (1)
2. twaalf ✓ (1)
3. New Trier High School het die meeste tweelinge in een akademiese jaar gehad ✓ – 44 stelle tweelinge en een drieling ✓. (2)
4. Twee kinders wat van een moeder met dieselfde bevalling gebore word – hulle is ewe oud. ✓ (1)
5. 91 kinders ✓ (1)
6. Waar, “Die 16-jarige leerders verbeter die vorige rekord van 24 stelle tweelinge van Highcrest Middle School in Wilmette, Illinois”. ✓ (1)
7. 20 meer stelle tweelinge ✓ (1)
8. ’n Voerskool is ’n laerskool (“Highcrest Middle School”) wat se leerders na die naburige hoërskool (“New Trier High School”) gaan om verdere skoolopleiding te kry. ✓ (1)
9. Luke en Ryan het weer aansoek vir die Guiness-rekord gedoen. ✓ (1)
10. Elkeen ondersteen mekaar. ✓ (1)
11. “net meer as 1 000” leerders”. ✓ (1)
12. Identiese tweelinge deel dieselfde DNS, dus is hulle genetiese karaktereienskappe en deel dieselfde geslag, bv. seun × seun of meisie × meisie. ✓ (1)
13. Die leerder moet al vier die faktore vir twee punte lys: ’n Moeder se ouerdom, opvoeding, welstand en vrugbaarheidsbehandeling dra by tot die moontlikheid van ’n tweelingswangerskap en -geboorte. ✓✓ (1)
14. Die skool behoort met vier-en-veertig stelle tweelinge te spog. ✓ (1)
15.
 - a) New Trier High School het nie ’n Guinness-wêreldrekord ingepalm nie. ✓ (1)
 - b) Geen tweelinge is identies nie. ✓ (1)
16.
 - a) Twee stelle tweelinge was op verskillende dae gebore. ✓ (1)
 - b) Dit sou ’n aardskuddende prestasie wees. ✓ (1)
17. ’n Guinness-wêreldrekord was deur die tweelinge ingepalm. ✓ (1)
18. Is al die tweelinge identies? ✓ (1)
19. “Gaan die tweelinge aan die kompetisie deelneem?” vra die skoolhoof. OF Die skoolhoof vra: “Gaan die tweeling deelneem?” ✓ (1)

[TOTAAL: 23 PUNTE]

Hoofstuk 8: Beteikenisleer

Begripstoets (bl. 139–141)

1. Stolla se meisie ✓ (1)
2. Hy moet Elton se tas dra. ✓ (1)
3. Punt in die wind beteken dat hy okay is en dat niks verkeerd is nie. ✓ (1)
4. Onwaar, Stolla se meisie het die tas by hom gevat. ✓ (1)
5. Hy het 'n seer duim. ✓ (1)
6. Die meerminne is die meisies van die skool. ✓ (1)
7. a) vergelyking ✓ (1)
b) Sand in jou onderbroek is darem baie ongemaklik. ✓ Stolla se meisie irriteer vir Elton soos sand in sy onderbroek hom sou irriteer. ✓ (2)
8. Stolla moes vir Elton by die matriekseuns se badkamer inkry. ✓ (1)
9. Die mentor is gespierd. ✓ (3)
Hy het 'n weerligstraal in sy kort hare geskeer. ✓
Sy rug is vol puisies. ✓
10. Die persoon is aantreklik. Dis lekker om na die persoon te kyk. ✓ (1)
11. Die seuns mag nie snaakse goed in hulle hare laat insny nie. ✓ (1)
12. Jireh ✓ (1)
13. Jireh het die vorige jaar Elton se krieketkolf gesteel en hom met 'n mes gedreig. ✓ (1)
14. a) verloorder ✓ (1)
b) puisies/aknee ✓ (1)
c) durf/moed ✓ (1)
d) woonstel ✓ (1)
e) vakleerling (onderdaan) ✓ (1)
15. Jireh het sy handdoek laat val en homself nie toegemaak nie. ✓ (1)
16. Hy spuit of dwels of steroïdes. ✓ (1)
17. Elton is ingespuit met iets. ✓ (1)
18. As jy soos 'n mentor optree beteken dit dat jy as 'n voorbeeld dien vir die graad 8's. ✓ Die teendeel is ook waar, matrieks kan ook 'n slegte invloed wees en dan optree as mentor van slegte gedrag. ✓ (2)

[TOTAAL: 27 PUNTE]

Letterlike en figuurlike betekenis (bl. 142–143)

1. a) Die hond se blaf maak jou banger as die kans dat hy jou moontlik kan byt.
b) 'n Hond wat knoffel geëet het se asem ruik sleg. Die reuk is erger as wat die byt sal wees.
2. a) Figuurlik f) Figuurlik
b) Letterlik g) Figuurlik
c) Figuurlik h) Figuurlik
d) Figuurlik i) Figuurlik
e) Figuurlik j) Figuurlik

Idiomatiese uitdrukkings (bl. 143–145)

1.

WOORD	IDIOMATIESE UITDrukking
hond	a) Oor die hond se rug/stert .
sout	b) 'n Sak sout met iemand opeet .
glas	c) Wie in glashuise woon moenie met klippe gooie nie .
klip	d) Hy slaap soos ' n klip .
semels	e) Meng jou met die semels, dan vreet die varke jou op .
water	f) Hy dra water in 'n mandjie aan .
klip	g) Om ' n klip uit iemand se pad te rol .
bank	h) Die predikant het Sondag vir die banke gepreek .
voete	i) My boeke het voete gekry .
mond	j) Om jou mond verby te praat .
pampoen	k) Om nie vir 'n koue pampoen te skrik nie .

2.

a) appeltjie	f) duim
b) poets	g) kierangs
c) berge	h) lakens
d) Kleintjie	i) lippe
e) draak	j) Draak

3.

3.1 G	3.2 D	3.3 A	3.4 F	3.5 B	3.6 C	3.7 E
-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

4.

a) Gebeure is oordryf.
b) Wie met 'n ding begin het, moet daarmee aanhou.
c) Iemand snork.
d) Jy is verlief.
e) Dit waarna iemand so baie uitgesien het, het toe op niks uitgeloop nie.
f) As jy arm is.
g) Baie gelukkig wees.
h) Dis nie om die doel wat voorgegee word nie, maar met 'n bybedoeling.
i) Die beloning is nie al die moeite werd nie.
j) As die baas weg is, maak sy werkers nes hulle wil.

Spreekwoorde (bl. 145–147)

1.

1.1 C	1.2 F	1.3 A	1.4 E	1.5 G	1.6 D	1.7 B
-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Antonieme en sinonieme (bl. 147–150)

1.

1.1	A	1.7	B
1.2	B	1.8	A
1.3	C	1.9	C
1.4	B	1.10	A
1.5	C	1.11	A
1.6	A		

2.

2.1 E	2.2 L	2.3 A	2.4 I	2.5 B	2.6 J
2.7 D	2.8 G	2.9 C	2.10 K	2.11 H	2.12 F

3.

a)	wakkerbly	f)	rou
b)	vinnigste	g)	stert
c)	meeste	h)	raserig
d)	dapper	i)	ryp
e)	siek		

4.

a)	vryf OF vee
b)	maat
c)	hinder OF irriteer OF verpes
d)	stewig OF groot OF enorm
e)	steel OF vat
f)	waghond OF Alsation OF reun OF boerboel
g)	bekkie OF smoel OF snater OF gorrelgat

5.

snaaks	hartseer	kwaad
komies	ongelukkig	woedend
lagwekkend	bedroef	vies
grappig	treurig	boos
amusant	seergemaak	omgekrap
lekker	mooi	slaap
heerlik	pragtig	dut
aangenaam	beeldskoon	sluimer
smaaklik	fraai	rustyd
genotvol	asemrowend	dommel

Y	X	I	N	V	M	I	H	L	F	X	J	C	O	O
G	R	A	P	P	I	G	E	E	O	T	D	H	H	T
W	E	P	M	O	S	M	O	R	N	N	T	D	E	U
L	C	D	T	E	M	R	S	A	E	G	N	C	E	S
A	M	D	I	O	D	C	S	D	I	E	X	S	R	E
G	A	V	D	E	H	U	E	K	W	B	S	L	L	E
W	X	A	B	I	M	O	K	O	P	E	M	U	I	R
E	B	Y	N	A	W	U	R	I	R	E	A	I	K	G
K	O	W	L	G	L	M	N	X	A	L	A	M	Z	E
K	L	S	U	E	E	Z	M	D	G	D	K	E	I	M
E	H	Q	G	S	V	N	O	U	T	S	L	R	Q	A
N	D	N	A	X	I	G	A	T	I	K	I	R	Z	A
D	O	Q	F	R	A	A	I	A	G	O	K	B	H	K
X	H	T	R	E	U	R	I	G	M	O	D	A	V	K
S	O	M	G	E	K	R	A	P	Z	N	L	D	J	H

6. Leerder(s) gebruik woordeboeke om sinonieme op te soek. Gaan korrekte spelling na.

6.1 tafel – table

lessenaar	werkvlak	werkbank
Ek doen my huiswerk op my lessenaar.		

6.2 foto – photo

kiekje	negatief	prent
Daar is vreeslik baie kiekies van my op Facebook.		

6.3 bang – scared

verskrik	bevrees	beangs
Ek raak sommer beangs as ek in die donker gang moet afstap.		

6.4 loop – walk

stap	voetslaan	wandel
Die paartjie stap rustig op die strand.		

6.5 wys – show

vertoon	aandui	demonstreer
Die man demonstreer hoe die uitvindsel werk.		

Homofone en homonieme (bl. 150–151)

1.

a) bont	d) eis
b) geëet	e) vlei
c) ryer; gery	f) fel; vel

2. Leerder(s) se eie sinne met homofoonpare. Gee aandag aan korrekte spelling en konteks.

- a) Die sanger kan al die hoë note sing.
Wanneer die nood druk, kan ek jou altyd bystaan.
- b) Die man lei die perd na die stal toe.
Die siek vrou ly baie.
- c) Die soldaat laai kruit in die kanon.
Geen kruid sal groei in die snoei nie.
- d) Moenie 'n graat insluk as jy vis eet nie.
Baie geluk met jou graad, my dogter.

3.

a) Homofoon	e) Homoniem
b) Homoniem	f) Homoniem
c) Homofoon	g) Homofoon
d) Homofoon	h) Homoniem

4. Leerder(s) se eie sinne met homoniempare. Gee aandag aan korrekte spelling en konteks.

- a) Ek gebruik 'n graaf in my groentetuin.
Die Graaf van Moray het 'n pragtige paleis.
- b) Ek hou nie daarvan om lewer te eet nie.
Die haarkapper lewer 'n diens.
- c) Die verhaal is eg, jy kan dit in die biblioteek gaan opsoek.
Die paartjie is in die eg verbind deur die dominee.

Poliseme (bl. 152-153)

1. Leerder(s) se eie sinne om die taalverskynsels te demonstreer. Gee aandag aan korrekte spelling en konteks.

- a) Die boer plant 'n klein boordjie wyndruwe aan.
Die man herstel 'n antieke klok met 'n klein boortjie.
- b) My pa het die bank besoek.
Ek sit heerlik op my splinternuwe bank.
- d) Die ruiter sit 'n saal op haar perd.
Ons graad 10-funksie vind in die skoolsaal plaas.
- e) Die rower het my selfoon gesteel.
Ek hou 'n roos aan sy steel vas.

- f) Moody's stuur positiewe seine oor die herstel van die rand.
Dit is my selfoon, maar daardie selfoon is syne.
- g) Moore se krieketvernuf is vanjaar op die kruin van sukses.
Daar groei proteas op die kruin van die berg.

2.

- a) Kop
- b) Tafel
- c) Prop

Paronieme (bl. 153–154)

1. Leerder(s) se eie sinne om die betekenisse duidelik te maak. Gee aandag aan korrekte spelling en konteks.

- a) Die dominee is getrou aan sy woord.
Jy kan my vertrou, ek sal nie jou geheim uitlap nie.
- b) Ek hou nie daarvan om kritiek te ontvang nie.
Kritici se werk is om kritisies te wees.
- c) Doen die eerbare ding en bedank.
Die eerlike seun het die beursie teruggegee aan die ou tannie.
- d) Die kelnerin is tydelik in haar pos aangestel.
Takealot sorg vir tydige aflewering van pakkies.
- e) Neute en avokado is meer voedsaam as koek en lekkers.
'n Mens kan nie sonder voedsel en water lewe nie.
- f) Die juffrou is darem kwaai met haar leerders.
Die vrou is alweer kwaad vir Eskom.

2.

- a) vererg
- b) buigbaar
- c) vyandig

Verwarrende woorde (bl. 154)

1. Leerder(s) se eie sinne om die definisie duidelik te maak. Gee aandag aan korrekte spelling en konteks.

- a) 'n Gesin is die ma, pa en sibbe wat gewoonlik 'n woonplek deel.
'n Familie is die uitgebreide sosiale groepering, wat alle bloedverwante en aangetroudes insluit.
- b) Jy vertrou wanneer jy op iemand kan staatmaak.
Jy trou wanneer jy iemand se man/vrou word.
- c) Die verlede is tyd wat reeds verby is.
Die gelede is in die verlede.
- d) Gesegdevorm van *wees* as selfstandige werkwoord, koppelwerkwoord en as hulpwerkwoord – duि ook teenwoordige tyd aan
Gesegdevorm van *is* as selfstandige werkwoord, koppelwerkwoord en as hulpwerkwoord – duि verlede tyd aan
- e) 'n Present is iets wat jy vir iemand gee om 'n spesiale geleentheid te vier of om dankie te sê.
'n Persent is een honderdste van totaal.

- f) Jy ken iets as jy dit deur onderrig geleer het.
Weet is as jy kennis dra van iets.
- g) Die self is die persoon wat jy is.
Selfs is iets wat 'n mens nie sou verwag nie.
- h) Ronde is 'n besoek wat gereeld afgelê word, soos die polisieman het op sy ronde 'n inbreker vasgetrek.
Rondte verwys na 'n kring of die omtrek van 'n sirkel.
- i) Wanneer jy die beste het, besit jy wat beter is as al die ander.
Beeste is die meervoud van bees, wat 'n soogdier is wat melk en vleis kan lewer.
- j) Klere is dinge wat jy aantrek om jou liggaam te bedek of warm te hou.
Kleure is 'n spesifieke kleur waaraan 'n span uitgeken kan word.

Een woord vir 'n omskrywing (bl. 155–156)

1.

B Z D U I K U X R I L V L G S
K X F P N K P R D K V R H L J
G Y O W S D U E T T K Z X O Y
Q S X B T G X D D R E N X E U
M P H O R E I I N P A Z K M H
N O C E U N Z U I N Y O F P E
G O H R K I D E K A D E E V R
L M N J S A B M R H M P T Y B
I V H X I A V W Q D L P H V I
P G T U E L F H S N O T P N V
S U U L S S M V Y Z B K W Q O
M F G R X X R I N B V D T D O
U T A D I E F V F P F S U E R
V K O E Q C A M T A R V Z A R
S L U B E T O G E R W B N D Z

a) betoger	f) slips
b) dekade	g) geniaal
c) dief	h) herbivoor
d) dokter	i) instruksies
e) duet	j) oom

2.

a) bangbroek	f) skottelgoed
b) smulpaap	g) wasgoed
c) boekwurm	h) motorhawe
d) breekgoed	i) hawe
e) eetgerei	

Leenwoorde (bl. 156–157)

1.

- a) Ons dink dat mense wat sauvignon blanc drink is snobs.
- b) Ek het 'n blog gelees wat resepte gegee het vir die lekkerste sosaties.
- c) Die paartjie het rys gebruik vir konfetti.
- d) Jy moet jou sambrel onthou as jy uitgaan in die reën.
- e) Aikona, jy kan dit nie doen nie! Jy gaan vir die tsotsi's wys hoe om in jou huis te kom.
- f) Die meisie het kamma seergekry, maar niemand wou die man glo nie.
- g) Ons kan uit die volgende lys kies wat ons vanaand vir ete wil hê: pizza, soesji of kerrie.

2.

	WOORD	HERKOMS	REG OF VERKEERD
a)	toi-toi	Nguni-tale	✓
b)	Gauteng	Frans	✗
c)	indoena	Nguni-tale	✓
d)	restaurant	Frans	✓
e)	entrepreneur	Nguni-tale	✗
f)	koerant	Frans	✓
g)	kwagga	Khoisan-tale	✓
h)	ubuntu	Japannees	✗
i)	tsoenami	Zoeloe	✗
j)	oukei	Nguni-tale	✗
k)	tjommie	Engels	✓

Nuutskeppings (bl. 157–158)

1.1 D | 1.2 J | 1.3 C | 1.4 F | 1.5 A | 1.6 I | 1.7 E | 1.8 G | 1.9 B | 1.10 H

Sleng en informele taal (bl. 159–160)

1.

- a) flankeer
- b) bakgat
- c) netnou
- d) opdaag
- e) skelms
- f) gaan weg
- g) kuier

2.

- a) bietjie
- b) gisteraand
- c) goed
- d) kyk
- e) maar
- f) sommer
- g) vir
- h) wat is dit
- i) niks

Hersiening (bl. 161-163)

1. Gaste is mense wat genooi is om by iemand se huis te gaan kuier. ✓ (1)
2. 'n Hotel verskaf verblyf en etes teen 'n fooi. As jy 'n gas by iemand se huis is, is dit omdat jy genooi is en nie omdat jy 'n fooi betaal nie. ✓
By 'n hotel kan jy kom en gaan soos jy wil, as jy 'n gas by iemand se huis is, is jy deel van die gebeure van die gesin. ✓ (2)
3. Handdoek ✓, tandepasta ✓ en 'n waslap ✓ (3)
4. Goeie maniere ✓, goeie gedrag ✓ en hoflikheid ✓ (3)
5.
 - a) Jy maak baie moeite vir mense/jy is 'n hindernis. ✓ (1)
 - b) Jy is 'n las/ergenis vir die gasvrou. ✓ (1)
 - c) Wanneer iemand aggressief, gevoelig of humeurig raak. ✓ (1)[3]
6. "oorlas" ✓ (1)
7.
 - Onthou goeie maniere, goeie gedrag en hoflikheid wanneer jy by mense gaan kuier. ✓
 - Moenie 'n oorlas van jouself maak nie. ✓
 - Bied minstens een keer aan om met iets in die kombuis te help. ✓
 - Dit is goeie maniere om jou eie bed op te maak. ✓ (4)
8. Jou huisreëls is dan duidelik vir almal om te sien ✓ en daar is nie enige verwarring oor wat jy van jou gaste verwag nie. ✓ (2)
9. Denver sê hy haat dit wanneer mense met een **bier** kom kuier. ✓ (1)
10. 'n Kuiergas kom kuier vir jou by jou huis ✓ terwyl 'n oorslaapgas ook vir jou kom kuier, maar hulle slaap dan ook oor. ✓ (2)
11. Die ander gaste gaan nie baie gelukkig wees nie. Dit gaan moontlik uitloop op 'n bakleery. ✓ (1)
12.
 - a) Onwaar, jy word juis nie teruggenooi as jy moeite is nie. ✓ (1)
 - b) Waar ✓ (1)[2]
13. Enige EEN van die volgende DRIE wenke:
 - Roep die persoon eenkant en verduidelik dat jy ongemaklik voel met hulle gedrag. ✓
OF
 - Vra vir jou gaste dat mense eers elkeen een ding moet skep totdat almal iets gekry het. ✓
OF
 - Braai jou gaste se goed apart en sit dit terug in hulle bak en besluit of jy later vir hulle van jou vleis wil gee. ✓Die leerder(s) gee relevante verduideliking oor waarom hy/sy/hulle 'n spesifieke wenk gekies het. (1)
14. Mening, nie alle kuiers het alkohol waar mense kan dronk word nie. ✓ (1)
15. Kies EEN van die gaste en gee 'n relevante motivering. ✓ (1)
16. Nee ✓, dit is hulle huis en hoewel gaste genooi is, moet daar steeds aan etiket voldoen word ✓. (2)

17.

- a) tannie/tante ✓ (1)
 - b) Kersfees ✓ (1)
 - c) bekommerd wees ✓ (1)
 - d) wegneemetes ✓ (1)
- [4]

18.

- a) hartseer/bedroef ✓ (1)
 - b) elke keer/voortdurend ✓ (1)
- [2]

[TOTAAL: 36 PUNTE]

JUNIE-EKSAMEN MEMORANDUM (bl. 164–175)

AFDELING A: LEESBEGRIJP

VRAAG 1: ARTIKEL

TEKS A

VRAAG	ANTWOORD	PUNT	DENKVLAK
1.1	Daar was vreeslik baie mense wat vir die kompetisie ingeskryf het.	(1)	3
1.2	Wenner: Marietjie Bothma, Schweizer-Reneke Tweedeplekwenner: Natasja Jooste, Secunda	(4)	2
1.3	“Die Oog” verwys na ’n streng manier waarop die ma na haar kinders kyk wanneer hulle stout is.	(1)	3
1.4	Ja, want nie alle mamma’s is al deur al die hartseer wat sy mamma deur is en steeds staande is nie.	(1)	3
1.5	Unicka se inskrywing het gewen omdat dit uitgestaan het. Haar ma is beslis ’n ma wat, ondanks talle uitdagings steeds ’n groot inspirasie is. Sy het ’n baie goeie motivering gegee vir hoekom haar ma die prys moet wen.	(1)	3
1.6	JT se boetie is baie stout. Hy impliseer dat sy ma sy boetie lankal al iets sou aandoen het oor al sy nonsens, maar dat sy haarself sterk gehou het.	(1)	4
1.7	Mening, baie kinders dink dat hulle die beste mamma’s het.	(1)	4
1.8	Leerder se eie respons met gepaste motivering.	(1)	5
1.9	stiefpa	(1)	3
1.10	baklei	(1)	3

[15]

TEKS B

VRAAG	ANTWOORD	PUNT	DENKVLAK
1.11	Pa’s, want dit is die pa’s wat vir die ma’s Moedersdag-geskenke koop/betaal.	(2)	3
1.12	Ma’s	(1)	1
1.13	Mening, mammas kan ook op hul verjaarsdae bederf word.	(1)	4
1.14	1.14.1 b) alleentyd 1.14.2 c) wil nie kook nie 1.14.3 a) wil graag bederf word	(3)	1
1.15	Klim in jou kar en ry.	(1)	3
1.16	Leerder se eie respons met gepaste motivering.	(1)	4

[10]

TEKS C

VRAAG	ANTWOORD	PUNT	DENKVLAK
1.17	Die onderwyser is geskok dat Jannie se huiswerk so vol foute is.	(2)	3
1.18	Jannie se pa.	(1)	1
1.19	Jannie het 'n vraagteken bo sy kop omdat hy nie sy huiswerk verstaan nie.	(1)	3
1.20	Die pa het vir Jannie met sy huiswerk gehelp omdat hy dit moontlik nie verstaan het nie of daarvan gesukkel het.	(1)	3
1.21	Die pa se wenkbroue is opgetrek en sy tong word uitgesteek.	(2)	3

[5]

[TOTAAL AFDELING A: 30]

AFDELING B

VRAAG 2: OPSOMMING

TEKS D

ALGEMEEN

- Lees die hele opsomming om 'n geheelindruk te kry.
- Beplanning is nie nodig nie.
- Indien rofwerk/beplanning gedoen word, let op die volgende:
 - Indien die beplanning in potlood aangebied word, word dit as rofwerk beskou en die tweede aanbieding word nagesien.
 - Indien die eerste poging in pen aangebied word, word daardie poging as die finale antwoord beskou.
- Indien daar twee feite in een sin gegee word, word slegs die eerste feit nagesien. Die tweede feit word geïgnoreer.
- Indien daar twee sinne by een koeëlpunt gegee word; word slegs die eerste sin nagesien.
- Kandidate hoef nie 'n TITEL te verskaf nie.
- Indien afkortings in die opsomming voorkom, word elke afkorting volgens die getal woorde wat dit voorstel getel, byvoorbeeld, d.w.s. = 3 woorde.
- Indien die kandidaat die opsomming in paragraafvorm aanbied, word die eerste 7 sinne van die paragraaf nagesien.

PUNTEOEKENNING:

7 punte vir 7 feite

3 punte vir taal

Totaal aantal punte: 10

Verspreiding van die taalpunte indien 'n kandidaat NIE DIREK AANGEHAAL HET NIE:
(Die hoofgedagte moet in 'n volsin aangebied word.)

PUNTE

1–3 feite korrek: Ken 1 punt toe

4–5 feite korrek: Ken 2 punte toe

6–7 feite korrek: Ken 3 punte toe

Verspreiding van die taalpunte indien 'n kandidaat DIREK AANGEHAAL HET:
(Die hoofgedagte moet in 'n volsin aangebied word.)

PUNTE

6–7 aanhalings: Ken geen punte toe nie.

1–5 aanhalings: Ken 1 punt toe

LET WEL

Woordtelling:

- Nasieners tel die getal woorde indien dit te lank lyk.
- Geen punte word afgetrek indien die kandidaat nalaat om die getal woorde wat gebruik is, aan te dui nie.
- Indien die opsomming minder as die voorgeskrewe woorde bevat (minder as 70), maar dit bevat al die hoofgedagtes, word die kandidaat nie gepenaliseer nie.
- Indien die maksimum woorde oorskryf word, moet die nasiener tot by die laaste volsin na die maksimum woorde nasien en die res van die opsomming ignoreer.

Moeg om in die middag met huiswerk te sukkel? Volg die volgende wenke om dit makliker te maak.

Eet gesond en moenie gemorskos eet nie. Dit gaan jou net luier laat voel en glad nie lus maak vir huiswerk doen nie. Eet 'n lekker gesonde slaai of volgraantebroodjie as jy kan.

As jy kan fokus nie skep vir jou 'n stil hoekie in jou kamer en maak seker dit is goed belig. Verwyder al die tegnologie uit jou kamer wat nie vir jou huiswerk bedoel is nie. Sosiale media gaan net jou fokus verbreek!

As jy weet dat jy elke middag na skool aan sport moet deelneem en vir ekstra klasse gaan, skep 'n roetine. Eet dark 'n gesonde ete en begin dan met die meeste huiswerk, neem 'n pouse en gaan aan met die res. Moenie eers laat in die aand wegspring met huiswerk nie – jy gaan te moeg wees!

Onthou om jou huiswerk af te skryf. Sorg dat jy die regte boeke het om jou huiswerk by die huis te doen en dat jy die regte huiswerk doen.

1. Eet eerder gesonde kos as gemorskos.
2. Skep vir jou 'n hoekie wat stil is en goeie beligting het.
3. Haal al die tegnologie uit jou kamer wat jy nie nodig het nie.
4. Skep 'n roetine vir naskool.
5. Moenie huiswerk laat in die aand doen nie.
6. Skryf jou huiswerk af.
7. Bring die regte boeke huis toe sodat jy die regte huiswerk kan doen.

AFDELING C: TAALBEGRIP

ASSESSERINGSRIGLYNE

WOORD- EN SINSTRUKTURE

- Spelling vir eenwoord-antwoorde moet korrek wees om punte te verdien.
- Die standaardvariant geld.
- Wanneer slegs een woord as antwoord gevra word, kry die kandidaat geen punte indien die opdrag nie uitgevoer is nie. (Kandidate moet nie die hele sin skryf nie, indien daar gevra word om net die woord te skryf.)
- Wanneer **verlede tyd** getoets word, moet **ge-** as EEN WOORD met die werkwoord geskryf word.
- Wanneer die **infinitief** getoets word, moet **te** in verbinding met die infinitief as TWEE WOORDE geskryf word.
- Verder tel spelling glad nie indien anders vereis word – veral met een woord antwoorde; behalwe waar spelling getoets word.
- Waar **afkortings** getoets word moet die punktuasie ook korrek wees om 'n punt te verdien.
- Vir meervoudige keuse-vrae word sowel die letter as die korrekte antwoord aanvaar.
- Streekstaal kan nie in ag geneem word nie
- Indien die opdrag lui dat die kandidaat die sin soos volg moet begin, moet die hele sin uitgeskryf word.
- LET WEL: Waar advertensie- en strokiesprenttegnieke gevra word, tel taal- en spelfoute nie, tensy dit die betekenis van die sin beïnvloed.
- Indien die opdrag lui dat die kandidaat die sin moet oorskryf, moet die hele sin uitgeskryf word.

VRAAG 3: ARTIKEL

TEKS E

VRAAG	ANTWOORD	PUNT	DENKVLAK
3.1	Nee, <u>my</u> ma het <u>nie</u> supersoniese gehoor sodat sy kan weet wanneer die kinders met kattekwaad besig is <u>nie</u> .	(1)	2
3.2	Sy het oë agter haar kop.	(1)	1
3.3	Die eerste prys was 'n fotosessie vir 'n gesin.	(1)	1
3.4	'n Foto moet ook deur jou gestuur word.	(1)	2
3.5	Jy moet jou ma vandag vir dié spesiale Moedersdag-kompetisie inskryf.	(1)	2
3.6	Maroela Media sê dat jy vir hulle moet vertel wat jou ma 'n superma maak.	(1)	2
3.7	Haar liefde behoort só onvoorwaardelik te wees.	(1)	1
3.8.1	Afleiding	(1)	1
3.8.2	Samestelling	(1)	1

[10]

VRAAG 4: SPOTPRENT

TEKS F

VRAAG	ANTWOORD	PUNT	DENK-VLAK
4.1	daagligs	(1)	1
4.2	gesinne	(1)	1
4.3	Sommige mense dink dat Iron Man harder as 'n ma werk.	(1)	2
4.4	ongelukkige	(1)	1
4.5	Die meeste	(1)	2
4.6	na	(1)	1
4.7	babatjie	(1)	1
4.8	skou / er / man / tel	(1)	1
4.9	nooit	(1)	1
4.10	wees	(1)	1

[10]

VRAAG 5: ARTIKEL EN SPOTPRENT

VRAAG	ANTWOORD	PUNT	DENK-VLAK
TEKS G			
5.1	Word ma's een dag per jaar regoor die wêreld bederf?	(1)	1
5.2	Karli de Klerk sê dat haar mamma al haar klere koop en haar bederf.	(1)	2
5.3	Ek gaan vir haar 'n prentjie teken en vir haar lekkergoed gee.	(1)	1
5.4	Mamma's behoort soentjies en drukkies te gee.	(1)	2
5.5	Ma's word een dag regoor die wêreld bederf en op die hande gedra deur hul gesinne.	(1)	2
5.6	Laerskool	(1)	1
5.7	ma'tjie	(1)	1
5.8	My mamma het alles vir ons gedoen.	(1)	1
5.9	soen; druk	(2)	1
TEKS H			
5.10.1	verlede	(1)	1
5.10.2	toe	(1)	1
5.10.3	later	(1)	1
5.10.4	doodmoeg	(1)	1
5.10.5	Hulle is nie lus om skool toe te gaan nie.	(1)	1
5.10.6	hulle het	(1)	1
5.10.7	bakleiende	(1)	2
5.10.8	kwaad	(1)	1
5.10.9	harder	(1)	1
5.10.10	Sy laai uiteindelik die kinders by die skool af.	(1)	2

[20]

[AFDELING C TOTAAL: 40 PUNTE]

[GROOTTOTAAL: 80 PUNTE]

VRAESTEL 2: NOVEMBER-EKSAMEN MEMORANDUM (bl. 176–186)
AFDELING A: LEESBEGRIJP

VRAAG 1: ARTIKEL

TEKS A

VRAAG	ANTWOORD	PUNT	DENKVLAK
1.1	“die appel van almal se oog”	(1)	1
1.2	Krokkodil + akkedis	(2)	3
1.3	40 jaar/veertig jaar	(1)	3
1.4	“illustrasies”	(1)	1
1.5	Vygiefontein	(1)	1
1.6	<i>Die kat kom kuier</i> (Die ander boek is <i>Die kat kom weer.</i>)	(1)	1
1.7	<i>Diva Veronica</i>	(1)	3
1.8	Hulle vertaal boeke in Afrikaans.	(1)	1
1.9	Dit maak dit makliker vir die kind om die konteks van die storie te verstaan. (IETS SOORTGELYKS)	(1)	3

[10]

TEKS B

VRAAG	ANTWOORD	PUNT	DENKVLAK
1.10	Facebook	(1)	1
1.11.1	1 Februarie	(1)	1
1.11.2	Bennie Boekwurm se mooiste sprokies	(1)	1
1.11.3	Voorleeskategorie vir Graad RR–1	(1)	1
1.12	A) grondslagfase	(1)	3
1.13	<ul style="list-style-type: none">• Sodaat hulle onafhanklik stories kan lees en geniet.• Sodaat hulle kan lees om te leer. (IETS SOORTGELYKS)	(2)	3
1.14	Gratis beteken dat jy nie daarvoor hoef te betaal nie.	(1)	3
1.5	Keuse tussen aanlyn of boekwinkels. (EEN PUNT) Relevante rede oor waarom hierdie metode verkies word. (EEN PUNT)	(2)	5

[10]

TEKS C

VRAAG	ANTWOORD	PUNT	DENK-VLAK
1.16	Cecilia Steyn	(1)	1
1.17	Eksperimente en eerste soene	(2)	2
1.18	Lipstifkie	(1)	1
1.19	'n Tweeling	(1)	3
1.20	Die susters is 'n tweeling, maar hulle dra verskillende kleur hemde. Hulle lyk presies die dieselfde, maar anders as gevolg van hulle hemde. (IETS SOORTGELYKS)	(2)	3
1.21	Tieners	(1)	3
1.22	Die illustrasies op die voorblad se doel is om die lesers se aandag te trek en inligting omtrent die inhoud van die storie te verskaf.	(1)	4
1.23	Ja/Nee, met relevante motivering of hulle graag die boek sal wil koop al dan nie.	(1)	5

[10]

[TOTAAL AFDELING A: 30]

AFDELING B

VRAAG 2: OPSOMMING

TEKS D

ALGEMEEN

- Lees die hele opsomming om 'n geheelindruk te kry.
- Beplanning is nie nodig nie.
- Indien rofwerk/beplanning gedoen word, let op die volgende: Indien die beplanning in potlood aangebied word, word dit as rofwerk beskou en die tweede aanbieding word nagesien. EN Indien die eerste poging in pen aangebied word, word daardie poging as die finale antwoord beskou.
- Indien daar twee feite in een sin gegee word, word slegs die eerste feit nagesien. Die tweede feit word geïgnoreer.
- Indien daar twee sinne by een koeëlpunt gegee word; word slegs die eerste sin nagesien.
- Kandidate hoef nie 'n TITEL te verskaf nie.
- Indien afkortings in die opsomming voorkom, word elke afkorting volgens die getal woorde wat dit voorstel getel, byvoorbeeld, d.w.s. = 3 woorde.
- Indien die kandidaat die opsomming in paragraafvorm aanbied, word die eerste 7 sinne van die paragraaf nagesien.

PUNTEOEKENNING:

7 punte vir 7 feite

3 punte vir taal

Totaal aantal punte: 10

Verspreiding van die taalpunte indien 'n kandidaat NIE DIREK AANGEHAAL HET Nie:
(Die hoofgedagte moet in 'n volsin aangebied word.)

PUNTE

1–3 feite korrek: Ken 1 punt toe

4–5 feite korrek: Ken 2 punte toe

6–7 feite korrek: Ken 3 punte toe

Verspreiding van die taalpunte indien 'n kandidaat DIREK AANGEHAAL HET:
(Die hoofgedagte moet in 'n volsin aangebied word.)

PUNTE

6–7 aanhalings: Ken geen punte toe nie.

1–5 aanhalings: Ken 1 punt toe

LET WEL

Woordtelling:

- Nasieners tel die getal woorde indien dit te lank lyk.
- Geen punte word afgetrek indien die kandidaat nalaat om die getal woorde wat gebruik is, aan te dui nie.
- Indien die opsomming minder as die voorgeskrewe woorde bevat (minder as 70), maar dit bevat al die hoofgedagtes, word die kandidaat nie gepenaliseer nie.
- Indien die maksimum woorde oorskryf word, moet die nasiener tot by die laaste volsin na die maksimum woorde nasien en die res van die opsomming ignoreer.

Ongeveer dertig jaar gelede het ek elke stukkie inligting wat ek kon kry oor tweelinge opgeslurp. Dit was maar min, maar ek het dit soos goud in my hart gebêre. Oor jare het heen het ek begin wonder of my inligting ooit reg is. Dit wat ek hier neerskryf is AL wat ek weet, maar vir my baie interessant. Dis hoe ek dit op die boeremanier verstaan, en die doel hiervan is nie om 'n wetenskaplike verhandeling te wees nie.

'n Mens kry identiese en nie-identiese tweelinge. Dit gaan nie oor hoe baie hulle na mekaar lyk nie. Identies beteken nie op 'n haar na mekaar nie, maar baie na aan mekaar.

Nie-identiese tweelinge ontstaan wanneer die moeder twee eierselle afskei. Dis twee babas wat elk onafhanklik van mekaar ontwikkel.

Identiese tweelinge ontstaan wanneer die bevrugte eiersel skei en twee babas vorm. Afhangende van hoe gou na bevrugting die eiersel skei, hoe meer of hoe minder lyk die tweeling na mekaar. As die eiersel vroeg skei, lyk hulle minder na mekaar, hoe later die eiersel skei, hoe meer lyk

1. Hierdie artikel handel oor tweelinge.
2. Jy kry identiese en nie-identiese tweelinge.
3. Wanneer twee eierselle afgeskei word, ontstaan nie-identiese tweelinge.
4. Wanneer 'n bevrugte eiersel skei in twee ontstaan identiese tweelinge.

<p>hulle na mekaar, want sodra die selle geskei het, begin elkeen op sy eie ontwikkel.</p>	<ol style="list-style-type: none">5. Monochorioniese tweelinge is elkeen in hul eie vrugsak, maar deel 'n plasenta.6. Identiese of nie-identiese tweelinge word deur die plasenta bepaal.7. Daar is baie interessante feite oor tweelinge.
<p>Monochorioniese tweelinge deel dieselfde plasenta, maar is elkeen in sy eie vrugsak. Hulle is steeds identiese tweelinge. Volgens 'n artikel op Wikipedia vind hierdie verdeling ongeveer drie dae ná bevrugting plaas. Monochorioniese tweelinge deel ook die vrugsak, en dan het die verdeling van die sel heelwat later plaasgevind. Soms vind die verdeling nie volledig plaas nie en dan word Siamese tweelinge gebore. Soms kan dit wel gebeur dat dit eintlik 'n nie-identiese tweeling is, maar dat die plasentas van die twee babas in mekaar gegroei het.</p>	
<p>Wat wel belangrik is om te onthou, is dat die identiesheid of nie-identiesheid geklassifiseer word deur die plasenta. Een plasenta – identies; twee plasentas – nie-identies.</p>	
<p>Sommer interessante feite wat ek hier raakgelees het, is dat identiese tweelinge in ongeveer 3 uit elke 1 000 swangerskappe plaasvind en dat identiese dogtertjies meer algemeen is as identiese seuntjies. Identiese tweelinge se gene is AMPER dieselfde, maar nie 100% nie. Omdat elkeen op sy eie ontwikkel, kan dit wees dat identiese tweelinge glad nie identies lyk nie. Tweelinge kom oor die wêreld heen voor en kom nie in sekere rasse of stamme meer voor as in ander nie. Danksy al die hulpmiddels wat daar deesdae is om vroue swanger te laat swanger raak, is die voorkoms van tweelinge deesdae hoër.</p>	

AFDELING C: TAALBEGRIP

ASSESSERINGSRIGLYNE

WOORD- EN SINSTRUKTURE

- Spelling vir eenwoord-antwoorde moet korrek wees om punte te verdien.
- Die standaardvariant geld.
- Wanneer slegs een woord as antwoord gevra word, kry die kandidaat geen punte indien die opdrag nie uitgevoer is nie. (Kandidate moet nie die hele sin skryf nie, indien daar gevra word om net die woord te skryf.)
- Wanneer **verlede tyd** getoets word, moet **ge-** as EEN WOORD met die werkwoord geskryf word.
- Wanneer die **infinitief** getoets word, moet **te** in verbinding met die infinitief as TWEE WOORDE geskryf word.
- Verder tel spelling glad nie indien anders vereis word – veral met een woord antwoorde; behalwe waar spelling getoets word.

- Waar **afkortings** getoets word moet die punktuasie ook korrek wees om 'n punt te verdien.
- Vir meervoudige keuse-vrae word sowel die letter as die korrekte antwoord aanvaar.
- Streekstaal kan nie in ag geneem word nie
- Indien die opdrag lui dat die kandidaat die sin soos volg moet begin, moet die hele sin uitgeskryf word.
- LET WEL: Waar advertensie- en strokiesprenttegnieke gevra word, tel taal- en spelfoute nie, tensy dit die betekenis van die sin beïnvloed.
- Indien die opdrag lui dat die kandidaat die sin moet oorskryf, moet die hele sin uitgeskryf word.

VRAAG 3: ADVERTENSIE

TEKS E

VRAAG	ANTWOORD	PUNT	DENK-VLAK
3.1	Gee die jongmense se drome 'n kans om waar te word.	(1)	2
3.2	negentig jaar	(1)	1
3.3	Afrikaanse Taal- en Kultuurvereniging	(1)	3
3.4	Jy drink gewoonlik as 'n volwassene vonkelwyn as jy iets vier. Dit wys dat die ATKV hulle 90ste verjaarsdag vier.	(1)	4
3.5.1	organisasie	(1)	1
3.5.2	Suid-Afrika	(1)	1
3.5.3	Mense wat meer wil weet oor die ATKV se projekte en kursusse kan die webwerf besoek vir meer inligting.	(2)	3
3.6	100/honderd	(1)	1
3.7	Dalk 'n verjaarsdagkoek by die advertensie voeg. Moontlik 'n jongmens in die advertensie gebruik.	(1)	5

[10]

VRAAG 4: SPOTPRENT

TEKS F

VRAAG	ANTWOORD	PUNT	DENK-VLAK
4.1	'n Toepassing/toep	(1)	1
4.2	Die student vra of pen-en-papier 'n app is.	(2)	2
4.3	'n Studie sê: "'n Pen klop die sleutelbord as jy lesings wil onthou."	(2)	2
4.4	Skootrekenaar, selffoon, tablet (Afrikaanse terminologie – NIE REKENAAR NIE)	(3)	1
4.5	universiteit	(1)	3
4.6	Die studente moes eerder pen-en-papier gebruik as elektroniese toestelle.	(1)	2

[10]

VRAAG 5: AGTERBLAD VAN 'N ROMAN

TEKS G

VRAAG	ANTWOORD	PUNT	DENK-VLAK
5.1	sy, hy *ERRATUM OP VRAESTEL: <i>Zoya is meer behep met die kleur van haar naellak en die nuutste ou op wie sy kamtig verlief is.</i>	(2)	1
5.2	EEN (1) VAN DIE VOLGENDE WOORDE: Ingewikkeld/kompleks/moeilik	(1)	2
5.3	Weet Zoe sy moet haarself net regruk? Weet Zoe dat sy haarself net moet regruk?	(1)	2
5.4	Zoe het nie een groep seuns vir haar eksperiment gebruik nie. (GEEN werk nie in hierdie opsig nie.)	(1)	1
5.5	Daagliks gaan die rebelse Cole McCullan uit sy pad om haar verkeerd op te vryf.	(1)	1
5.6	Wat is Zoe en Zoya?	(1)	1
5.7.1	Hulle het presies dieselfde blonde hare en lang bene.	(1)	1
5.7.2	Zoe moet haarself regruk sodat sy nie op haar suster te kêrel moet verlief raak nie.	(1)	2

[10]

VRAAG 6: VOORBLAD

TEKS H

VRAAG	ANTWOORD	PUNT	DENK-VLAK
6.1	Hen	(1)	1
6.2	halsnoer	(1)	2
6.3	Mieliepitte	(1)	1
6.4	mees beroemde	(1)	2
6.5	Hoenderveertjies	(1)	1
6.6	oor	(1)	1
6.7	Gehoor	(1)	1
6.8	Diva is 'n hoender wat droom om beroemd te wees.	(1)	2
6.9	wêreldberoemd (EEN WOORD)	(1)	1
6.10	Diva Veronica het ook ware liefde by Pikkeling van Carnarvon gevind.	(1)	2

[10]

[AFDELING C TOTAAL: 40 PUNTE]

[GROOTTOTAAL: 80 PUNTE]